

ВЛАДИКИ, ДУХОВЕНСТВО І ТИСЯЧІ ГРОМАДЯН ЗУСТРІЧАЛИ І ВІТАЛИ В НЬО ЙОРКУ БЛАЖЕННІШОГО ВЕРХОВНОГО АРХІЄПІСКОПА КАРДИНАЛА ІОСИФА, ЯК ПЕРШОГО ПАТРІЯРХА УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ. ПОШАНА ДО МИНУЛОГО ТА ЗМАГАННЯ ЗА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ БУЛИ ГОЛОВНОЮ ТЕМОЮ ВИСТУПІВ ПЕРВОІЄРАРХА.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 11 червня 1973

ЛІВІ ТЕРОРИСТИ В АРГЕНТИНІ СКЛИКАЛИ ПРЕСОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ, на якій об'явили свої позиції. Дві групи терористів заявили свою підтримку для нового, пероністського уряду президента Гектора Кампори. Але одна група троцькістів заявила, що буде продовжувати боротьбу за дійсний соціалізм. Троцькісти заперечили, що це їх група вимагала викупу від американських фірм "Форд", "Дженерал Моторс" і інших. Останніми місяцями в Аргентині збільшилася кількість атентатів, скоплених і грабінгів.

ЧОТИРЬОХ МОРЯКІВ ЗАСУДЖЕНО на ув'язнення та депортацію в разі за участю в страйку, тоді, як їх мораль у беренці р. виконував службу на водах Північного В'єтнаму. Вже перед цими останніми засудами три інші моряки були засуджені в цій самій справі, а 6 інших ще чекає суду. Страйкуючі моряки передали були своєму капітанові петицію із рядом скарг на нього і на командний склад і домагалися, щоб капітан зустрівся з цілою групою. Капітан погодився на зустріч для обговорення скарг, але з кожним моряком окремо.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН, ПРАВДОПОДІБНО, ЦЬОГО ТИЖНЯ ПРОГОЛОСИТЬ новий план боротьби із усе ширшою інфляцією. Подробиці нового плану ще не відомі, але існують згоди, що Президент може проголосити "замороження" цін і платень. Терпіння зростає з найбільш відмінної Другої світової війни.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГОЛДА МЕР, промовляючи під час бенкету на пошану західнонімецького канцлера Віллі Брандта, який перебував тепер на відвідинах в Ізраїлі, заявив: "Дозвольте мені виявити те, що ми маємо проти Мойсея. Сорок років тому він нас по пустині, щоб завести нас на такий класичний землі на Середньому Сході, де немає ніякої нафти".

„Союзна“ готується до дитячих таборів

Керонкон, Нью-Йорк. — Цього літнього сезону для дітей та молоді на „Союзі“ розпочинається 23-го червня відкриття дитячих таборів для дванадцяти від 7 до 17 років. Цей табір, який буде працювати три тижні, від 23-го червня до 14-го липня. Після цього приходить черга на хлопців. Іхній табір почне 15-го липня, а закінчиться 4-го серпня. Ці табори дадуть дітям нагоду відпочити серед прекрасної природи, набути здоров'я, зацікавити нових друзів і, чогоось навчитися, наприклад, українських пісень, танців, віршів тощо. Цього року команданткою дитячих таборів буде пані Євгенія Пікало, а її для допомоги буде 6 до 8 „сестричок“ і „братчиків“.

Для старших віком хлопців і дівчат, „Союзів“ планує тенісний табір і Курси Українознавства. Тенісний табір триватиме від 23-го до 29-го червня. На цей табір, який буде під проводом відомого українського тенісиста, Зенона Силика та Юрія Савчака, може записуватися молодь у віці 12 до 18 років. Це вже третій рік з черги, що табір відбудеться на „Союзі“. Кожного дня учасники табору мавимуть приблизно 4 години практичних занять на 5-ох не-

ро відновлених твердих кортах та на одному глиняному. Інструктори будуть звертати особливу увагу на підставі удару, загальну стратегію гри та на фізичну і ментальну заправу до турнірних змагань. Будуть також висвітлені інструкційні фільми та обговорюватиметься різні нюанси тенісової гри. Учасники табору зможуть випробувати набуте знання під час турніру СУАСТ-СХІД, який відбудеться на „Союзі“ зараз після закінчення тенісового табору, тобто від 30-го червня до 1-го липня. Кошти цього одностижневого табору вносять по 66 доларів за харчі і приміщення та 34 долари за тенісові інструкції.

5-го червня розпочнуться Курси Українознавства, які триватимуть до 29-го червня і закінчатимуться градаційними церемоніями та бенкетом. На цих Курсах, високо кваліфіковані інструктори викладають українську мову, літературу, історію, культуру та народне мистецтво. Повна заплата за Курси вносить тільки 150 доларів. Щоденні виклади будуть переплетені забавами, вечірками, спортом тощо.

Регістрація на всі табори та Курси Українознавства, як також замовлення на вакансії, вже тепер можна здійснювати до: UNA Estate, Fordmore Rd., Kewhonsen, N.Y. 12446, тел.: (914) 626-5641.

Помер Василь Салабун, довголітній секретар 76-го Відділу УНСоюзу в Нью-Йорку

Президент Ніксон закликає випускників університету бути оптимістами

Орlando, Флориди. — Під час градаційних церемоній в Флоридському Технологічному Університеті, президент Ніксон виступив з промовою, в якій наголосив на позитивних аспектах американського життя. Він згадав про проблеми, які існують в економічній та політичній діяльності, але заявив, що тепер не є час на песимістичні балаки, бо хоч проблеми існують, Америка спроможна їх розв'язати. Президент Ніксон не заторкнувся Ватергейтської афери. Натомість він зазначив, що американські телевізійні передачі повні програмами, в яких наголосилося, що є але з Америкою, а Президент думає, що краще розпочати говорити про те, що є доброго в Америці. Він заявив, що цього року класа випускників є першою за 12 років, яка закінчує студії в час, коли ЗСА вже не зв'язані з В'єтнамом і війною, та, що цього року випускники вже не будуть покинуті до військової служби. Президент Ніксон сказав, що сильна Америка

Ген. Ф. Франко назначив прем'єра еспанського уряду

Мадрид. — Від громадянської війни в роках 1936-39 генерал Франсиско Франко встановив на чолі еспанської держави як її голову і як керівника її уряду. У зв'язку з похилом Ніком еспанського диктатора, якому минає 80 років життя, вже від якогось часу в Еспанії велися розмови на тему його наслідника і змін в уряді. За останні роки була змінена еспанська конституція у тому сенсі, що на випадок відходу від активного управління державою, чи смерті, головою держави має стати принц Хуан Карлос з титулом еспанського короля. На практи-

Якщо торгівля між ЗСА й СССР не дасть бажаних успіхів, то прийде до загострення взаємин між ними

Вашингтон. — В опрацьований для Конгресу студії про перспективи американсько-советських економічних і торговельних взаємин, автори бібліотеки Джон П. Гардт та Джордж Д. Голлідей — передбачають, що ЗСА скористається більше на поширенні торгівлі із Советським Союзом, як на дотеперішніх обмеженнях економічних зв'язках. Поширення торговельних взаємин приведе, на думку названих економістів, до поліпшення взаємин і контактів у політичній, культурній та інших ділянках. Проте, попереджають автори цієї студії, якщо поширення торговельних зв'язків не дасть бажаних успіхів, то треба буде сподіватися гострого погіршення у взаєминах між ЗСА і Советським Союзом. Користі

Ціни приватних домів, включно з коштами удержання, зросли на 91.7% за останніх 20 років

Вашингтон. — Бюро статистики праці заявило, що за останніх 20 років ціни приватних домів, включно з їх удержанням, зросли на 91.7 відсотка, перевищаючи зростаючі кошти у всіх ділянках, крім ділянок послуг. Від 1953-го року кошти харчів

ПАТРІЯРША ЗУСТРІЧ В НЬО ЙОРКУ

Нью-Йорк. — „Вітай нам наш Патріярше!“ — проголосували написи на транспарантах: „Між першими поміями Господи нашого Патріярха Блаженнішого Іосифа“ — згадували Владика і діакони під час Святих літургій в Церквах: „Вітаємо Вас, Блаженніший, як нашого першого Патріярха“ — говорили промовці під час багатьох зустрічей і привітань Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Іосифа VII. В Нью-Йорку, під знаком яких всеїди стояла велика українська громада цієї святої метрополії минулої доби і невіді, 9 і 10-го червня. Головною темою багатьох виступів Блаженнішого під час цих зустрічей і привітань були ствердження, що українці на поселеннях від часу його перших відвідин п'ять років тому зробили великий поступ та поради і заклики, щоб дорожити і зберігати своє минуле, але єднати всі свої сили і ресурси у змаганні за краще майбутнє.

ПРИВІТАННЯ НА ЛЕТОВИЩІ

На закінчення своїх архієпископських відвідин митрополії Української Католицької Церкви в Канаді та ЗСА, Верховний Архієпископ Кардинал Йосиф Сліпий прибув 9 червня до найбільшого українського поселення в метрополіальному Нью-Йорку. Для українців католиків Нью-Йорку була згодом зустрічати Голову Української Католицької Церкви, а форма та розміри привітальних церемоній та зустрічей повністю замаскувалися, з яким глибоким пієтетом і пошаною та довірою ставляться широкі маси вірних Української Католицької Церкви до свого найвищого Архієрея. Згідно з наміченим планом, Верховний Архієпископ прибув у товаристві єпископа Стефана Стецька і єпископа Іоанна Іоанновича та єпископа Тарася Борського і свого секретаря о. д-ра П. Стецька на аероплані „Летовище“ в Гаврді о. год. 5:55 по полудні. Вітати Верховного Архієрея виїхали молоді і старші, діти і особи похилого віку. Більше тисячі осіб заповнили велику прийомну залу на летовищі. Понад двісті пластунів та сумнівів в своїх односторонніх і з прапорами, делегати ветеранських організацій УПА, 1-ої Дивізії УНА, ОБВУА, Броді „Лев“, 41-го Відділу св. Юрія, Католицьких Українських Ветеранів — творили почесну варту для Високого Гостя української громади в Нью-Йорку. Появу Верховного Архієпископа присутні зустріли бурхливими окликами „Слава!“ та „Вітаємо нашого Патріярха!“ а група з 20-ти дітей в національних одягах, квітами встеляла дорогу Голові Української Католицької Церкви. При вході на залу делегація Об'єднаного Комітету в складі адв. Романа Гутівця, голови Метрополіального Відділу УККА, Олександра Кіршака та д-ра Софії Карпінської разом з представниками наших найменших Марти Данилюк і Марти Мендичської привітали Верховного Архієпископа за традиційним українським звичаєм хлібом та сіллю. Привітальне слово сказав голова Р. Гутівець, після чого Верховний Архієпископ супроводі наших наймен-

Блаженніший Верховний Архієпископ Кардинал Іосиф

„ГРОМАДА МОЖЕ ЧУДЕС ДОКОНУВАТИ, АЛЕ ТРЕБА ВМІТИ ЙІ З'ЄДНАТИ“ — ЗАВІВ БЛАЖЕННІШИЙ ПІД ЧАС ВІДВІДИН У БОФФАЛО

Бюффало (О.Б.). — Після проведення церковно-громадським комітетом зусильної і широкої підготовки, зосередженої в багатьох „Якнайкращі“ закінчили ці вступні привітання в гостинних кімнатах Пограничного Уряду і валька з двома сотнями авт під охороною поліційної служби від'їхала шлядином попри будинок міської управи (City Hall) до парафіяльної церкви св. о. Миколая при вул. Філмор і Оней-да.

У скорому часі вирушить церковний поїзд з Іх Блаженством, єпископами і духовенством до церкви, де на сході привітань Первоієрарха місцевий парох і декан о. шамб. д-р Павло Івахів. По боках почесну службу виконували юнак Пласти і СУМА. В церкві і навколо неї зібралася миряни з Бюффало й околиці. Тут привітали нагоду почути від Блаженнішого слова розради і великих завдань, які стоять перед нашою Церквою і Нарodom. Відвідуванням багатьох вірних закінчили ці церковну частину зустрічі.

Віля 9-ої години веч. у великій залі ресторану Cordon Blue розпочався бенкет у честь Іх Блаженства. Увагу всіх звертав на себе 6-стоповий портрет Іх Блаженства „Українського Мойсея“, який провадить тисячі українських мирян, зібраних на площі Соборів св. Юрія і Св. Софії до обіди, а тепер поновленої України. Маєстр Маріан Борчак з умінь мистця намалював цей портрет і за це одержав заслужені вишислукли від привітних і зокрема від Іх Блаженства.

Бенкет відкрито молитвою і кількома словами о. декана шамб. д-ра Павла Івахова, який передав далішній провід д-рові Андрієві Якунові, голові діляночного Відділу Т-ва за ПУКЦеркви. На вступі привітали викладач короткої мистецької програми, на яку склалися: виступ чоловічого хору „Вурлаки“ з (Закінчення на стор. 8-й)

У ЦЕРКВІ СВ. ЮРА

Прямо з летовища Блаженніший з почетом переїхав до парафії св. Юра при сьомій вулиці, яка на той час була закрита для загального руху. Тисячі осіб очікували Первоієрарха, вітаючи його ентузіастичними оплесками та окликами. На вулиці, як і на летовищі, було зокрема багато молоді. Бурхливий оплески повторилися, як о год. 7-й вечора Блаженніший в процесії з Владиками і духовенством переїхав із парафіяльного дому до церкви. Тут, як і на летовищі, порядкову службу сповняли американські і українські ветерани, які і відділи міської поліції під командою українців капітана Мити Данилюк та сержанта Гр. Подчія і Шрамка, які у своїх парадних уніформах увесь час асистували Блаженнішому. Тільки мала частина привітних могла зміститися в церкві, при вході до якої Достойного Гостя супроводі наших наймен-

(Закінчення на стор. 8-й)

СВОБОДА SVOBODA

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Диктатура в поході

Коментуючи недавні відвідини Брежнєвим ЗСА, совєтська преса підкреслює, що СРСР не погодиться на ніякі домовленості, якщо ЗСА намагатимуться вести переговори „з позицій сили“. Про східну односторонність такої совєтської вимоги засвідчує факт, що в той самий час СРСР інтенсивно продовжує розбудовувати власні сили в позиції з таких власних „сильних позицій“ намагатимуться вести свою зовнішню політику.

Чимало світла на таку совєтську політику кидають совєтські коментарі на тему XXVII сесії Ради Економічної Самопомогі (РЕВ), що відбулася на початку червня з участю членів цієї Ради — СРСР та його сателітів в Європі, делегації Куби та Югославії. Коментатор Б. Родінов на сторінках „Известий“ з 2 червня пише, що „за недовгих двох років, які проминули від часу прийняття Комплексної програми соціалістичної економічної інтеграції... багато зроблено. Від координації вже „зверстання“ начорно п'ятирічних планів країни РЕВ перейшли до узгодження п'ятирічних планів в стадії їх розпрацювання, з використанням вислідів консультацій щодо основних питань економічної і науково-технічної політики, у пов'язанні з перспективними планами та прогнозами... Співпраця в області планування, науки й техніки, матеріального виробництва органічно зв'язана з поширенням співпраці в області монетарно-фінансових і кредитних відносин... Незуменно збільшується міжнародний авторитет Ради Економічної Самопомогі“. Коли ж йдеться про останню сесію РЕВ, то під заголовком було не тільки зробити підсумки дотеперішніх досягнень на відтинку „соціалістичної інтеграції“ господарств СРСР та всіх інших соціалістичних держав, але й „розкрити це не використувані можливості“ у розбудові „силової позиції“ соціалістичного блоку під проводом СРСР.

На сучасному етапі СРСР вже не вдоволяється тільки інтеграцією соціалістичного блоку і розбудовою сили на базі самого цього блоку, а започаткує заходи, щоб забезпечитися на шляху розбудови своїх „сильних позицій“ можливі найбільшій допомогі західних держав, в тому також ЗСА та Японії. Совєтська „мирна офензива“ має за завдання допомогти Москві здійснити свій план „догнати і перегнати“ капіталістичний світ, тобто забезпечити для совєтських правителів такі вихідні сили позиції, з яких можна буде не тільки переговорювати, але й просто диктувати свої вимоги.

Багате літо 1973

Якщо йде про поширення і поглиблення знання про Україну, її історію й культуру, то найближчі літні місяці відкривають для українського молоді в діаспорі, в різних країнах українського поселення у світі великі можливості й нагоди.

Широко поставлена програма українських студій у програмі Літньої Школи 1973 року при найстаршому і найбільш престижному американському Гарвардському Університеті. В названому університеті, в якому колись і згадки не було про якісь українські курси чи виклади, де завжди й над усім домінувала російська наука, російські тенденції й погляди, передані в програмі його цього річної Літньої Школи два курси української історії, курс української літератури і два курси української мови для початківців і для завантажених. Триватимуть курси вісім тижнів від 2 липня до 24 серпня. Учасники їх зможуть користатися з багатих книжкових зібрань і збірник бібліотеки Гарвардського Університету й Семінару Українських Студій.

В Німеччині, протягом липня і серпня цього року проходять літній семестр Українського Вільного Університету у Мюнхені з широкою програмою викладів у різних ділянках українознавства на усіх трьох факультетах: філософських, правничих і суспільно-економічних наук. Крім викладів цього семестру буде відбуватися в часі від 1 до 21 серпня ц. р. літній курс українознавства для тих студентів чужих університетів, які не мали змоги засвоїти тих чи інших ділянок українознавства в середній школі.

Всесторонньо розглянута програма українознавчих викладів на Четвертому Академічному Курсі в Українському Католицькому Університеті ім. св. Климента Папи в Римі під проводом Блаженнішого Верховного Архієпископа Кардинала Йосифа Сліпого. В програмі цього курсу, що відбудеться в дні 19 червня до 19 липня, передбачено виклади з філософії, музики, літератури, історії і вчення Церкви, народного господарства, літератури, мови й соціології. Викладачами будуть професори УКУ, видатні українські науковці з різних країн, особливо з Європи і з ЗСА. Учасники курсів матимуть змогу — поза викладачами — відвідати на місці мистецтво й історію античного, середньовічного й новітнього Риму.

З дотеперішніх інформацій відомо, що українська молодь зацікавлена в усіх цих курсах цього річного багатого і плідного літа та жалкує тільки, що не має фізичної змоги користатися з усіх можливостей, що їх вони дають. І Гарвард, і УВУ, і УКУ мають уже багато зголошень. Іх могло б бути більше, але не всі бажали мати для цього потрібні матеріальні засоби. Треба сподіватися, що допоможуть ширшим колам молоді користатися з тих чи інших літніх курсів і викладів українських центральної й місцеві установи, товариства й організації, у діюючи бажанням хоч би й невелику фінансову допомогу, так, як це зробив, наприклад 33-й Відділ ООСШ у Нью-Бронсвіку.

Фестиваль „Київська Весна“, як політичний засіб

Київ. — 3-го червня тут закінчився фестиваль „багатоціонального радянського мистецтва“, що мав би увійти в традицію Києва під назвою „Київська весна“. На фестивалі були репрезентативні мистецькі ансамблі десяти совєтських республік: Вілорусії, Литви, Узбеку, Казахстану, Таджикистану, Грузії, Вірменії, Азербайджану, Молдавії, не рахуючи ансамблів УССР. Коли йдеться про репертуар фестивалю, то про нього написало таке у газеті „Культура і життя“ з 3-го червня: „провідними у фестивалі репертуарі були твори, що утверджують ідеї радянського патріотизму й соціалістичного інтернаціоналізму, виховув комуністичну ідеальність, що надало „Київській весні“, як святу дружби народів — великого політичного звучання“. Щоб відстати повний образ характеру цього „багатонаціонального мистецтва“ варто згадати ще офіційно номіновані фестивалю — очевидно російською мовою: „Фестиваль мистецтв СРСР — Київська весна“.

I. Світ

СОВЕТСЬКА ДОПОМОГА КИТАЄВІ

Ця наша стаття є першою про те, як Москва допомагає Китаєві творити атомову зброю. Цікава та повчальна історія, як самолюбстві та зазіснення політикою приводить до результатів протилежних до накреслених планів.

Відхід національного уряду з території Китаю і перебрания влади в тій країні комуністами стали для Москви початком перегляду політики відносно Китаю, щоб через комуністичну партію контролювати всією країною.

Не маємо потреби вертатися до питання, як і чому комуністи в Китаї прийшли до влади та які помилки народив уряд під проводом маршала Чінг Кай-шека — це історія минулого. Важливе те, що Совєти, які мали різні договори з пекінським урядом і навіть мріяли про співпрацю з ним, в той самий час приглядалися з недовірою до послання партії Мао Тсе-тунга.

Але коли ситуація вияснилася, Москва вирішила й використувати й поширювати через свою технічну допомогу, впливи на господарстві життя Китаю, а далі й на всі політичні в той час скачотизовану сторону життя.

В березні 1950 року засновано в Сінкіянгу спільну китайсько-совєтську компанію „де-залізних і рідких металів“, щоб почати розвідки та пошуки урану та інших радіоактивних елементів. Відомо, що вже в 1944 році в Сінкіянгу знайдено сліди урану.

Того ж 1950 року був підписаний важливий договір про технічну допомогу і умови праці совєтських спеціалістів в Китаї, а в 1951 році в Сінкіянгу вже почав працювати центр для атомових дослідів, де совєтські спеціалісти підготували кадри китайських учених та техніків.

У 1953 році делегація Китайської Академії Наук, вірніше її Інституту атомової енергії на чолі з Чен Сан-чяном виїхала до Москви. В її складі було 26 науковців для обговорення конкретних питань співпраці для „мирного“ живлення атомової енергії на період 1953-57 років. Уже через місяць після приїзду цієї делегації до Москви доставлено в Китай перший атомовий прискорювач (акселератор) і почато побудову кількох ядерних лабораторій.

У липні 1953 року Совєтський Союз доставив китайській Академії Наук 10.000 тонн машин та матеріалів, потрібних для атомових дослідів, а через рік президент Академії оголосив, що основи для атомових дослідів вже покладено. Через півроку після того був підписаний ще один новий договір про заснування спільної організації для дослідів атомової енергії у воєнних діях.

Від того часу Китай виїхав на світову арену як нова атомова держава і почав послідовно накопичувати запаси новітньої зброї, вже зов-

сім з новими політичними завданнями.

Швидкий прогрес у китайських зусиллях над розбудовою власної атомової зброї почав турбувати Москву, але зупинити його вже не було можливості. Москва старалася встановити свою контроль над новою ситуацією, але її заходи не мали успіху і привели тільки до конфлікту. Арогантна поведінка М. Хрущова також викликала в Пекіні гостру реакцію.

Треба мати на увазі, що китайська психологія характеризується тим, що коли в житті китайця наступає певна криза, він стримує себе, чекає на сприятливі умови, й тільки тоді переходить в контрнаступ. Так було й у взаєминах з Совєтським Союзом.

Пекін не підразу розірвав відносини з Москвою і ще в 1954 році живив заходи, щоб перебрати в свої руки спільну совєтсько-китайську компанію, засновану в Сінкіянгу. Це перебрания відбулося 1 січня 1955 року.

Тоді Китай дістав у своє розпорядження контролю над видобуванням уранової руди в Сінкіянгу, яка стала основою для розбудови його атомової промисловості вже виключно для воєнних потреб. Певну кількість атомового устаткування також була передана китайській адміністрації в Сінкіянгу.

У січні 1955 р. Москва вимушена була підписати новий договір про взаємне переведення ядерних дослідів, про що було офіційно оголошено. Згідно з тим договором Совєти мали доставити в Сінкіянгу уранову руду. Тоді ж розпочали Совєти допомагати в атомових дослідів Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії та Східній Німеччині для „мирного“ живлення атомової енергії.

Найбільшою помілкою Москви була допомога Китаєві устаткувати в Сінкіянгу центр для продукції якісного урану 235 та плутонію, і поставання йому різних т. зв. ізоопів для атомових дослідів, спеціалістів та машин. В Китаї вже тоді почалися підготовки кадрів науковців-атомістів.

У липні 1955 р. згідно з японськими джерелами в Ляо-чуні в провінції Кансу та в Чаоту, у Внутрішній Монголії розпочалася будова атомових реакторів, які мали бути закінчені в 1960 році. Незабаром після того відкрито нові поклади уранової руди в провінціях Кансу та Тсінгаї.

У березні 1956 року Китай послав 26 своїх учених брати участь у спільних дослідів з совєтськими вченими в знаменитому московському центрі в Дубно. На ці дослідів совєти дали 47 відсотків а Китай 20 копій.

Совєти оголосили в 1956 році, що допоможуть Китаєві створити 39 центрів для атомових дослідів.

На протязі 1957 року кількість китайських атомових учених та технічного персоналу, що закінчили Інститут Атомової Енергії при Китайській Академії Наук, збіль-

Олег Домарацький

РОЗПРАВА МОСКВИ З БОРЦЯМИ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ

„Радянська Україна“ з 10 січня опублікувала „нотатки судового процесу над фашистами-оунієвськими душогубами“ п.я.„Уліри“ свого волинського кореспондента Я. Радченка. В цих „нотатках“ пишеться про суд над трьома українськими підпільниками — революціонерами: І. Чайкою, О. Кухарком та П. Ковальчуком, яких „незастало, наполегливо розшукували кестісти противомовних років“. Радченко пише, що „іх судові справи налічує вісім грубих помилок“ і що „по ній було викликано 59 свідків“. Очевидно, за традиційною совєтською звичкою Радченко надає судові фальшиве тло, щоб показати обвинувачених як паталогічних злочинців, які „прагнули крові“, вбивали „невинних жінок і дітей“, „нищили совєтських активістів“, „совєтських воїнів“. Все це вони робили, пише він, ставши на службу фашистській Німеччині, вступивши перед німцями у ряди „допоміжної поліції“, завданням якої було „ліквідувати гетта“.

В совєтських обвинуваченнях Організації Українських Націоналістів у співпраці з фашистською Німеччиною немає нічого нового, як не є ніякою новою описи „жорстокоостей“ українських націоналістів, їх „злуцтва“ над селянами і робітниками, які нібито тільки й жили думкою про „поворот героїчної червоної армії“ і про „визволення“ з допомогою СРСР.

Над цим не варто зупинятися, але деякі факти треба уточнити, і це ми хочемо зробити, будучи свідком і учасником подій того часу на Волині, а також значущі особисті розслідування категорично українських революціонерів. Нам у першій мірі йдеться про твердження совєтського автора, мовляв, українська поліція на Волині перейшла у протинімецьке і протисовєтське підпілля з доручення... німецької влади.

„Коли до Волині долити переможний крок радянської армії, що нестримно йшла на Захід...“ пише Я. Радченко, — вся горничська районна поліція раптом зникла. Колишася на кількасот. Всього на початку в тому інституті кола десяти тисяч осіб.

В жовтні 1937 року укладено новий договір між Києвом та Совєтами, згідно з яким Москва обіцяла передати Китаєві зразок атомової бомби й технічні дані для її вироблення, 3 Пекіну до Москви виїхала делегація нібито для участі в урочистостях, пов'язаних з 40-ю річницею заснування совєтської держави. На чолі делегації стояв маршал С. Членін, заступник голови Ради Національної Оборони Києва. Тоді ж підписано договори про будівництво атомових реакторів в Мудені, Чункінгу, Пекіні та Сянї.

Так почалося атомове озброєння Китаю, про яке будемо говорити в наступній статті.

мандант проголосив своїх підлеглих підрозділом так званої УПА. Однак, в окупованій частині Волині не викликали тривоги. Гетта не було на Волині. Чому? Бо банда УПА виникла не просто із згоди окупантів, а з їх прямого наказу.

Даремно намагається Радченко перекозувати читачів, що українська поліція на Волині діяла проти інтересів місцевого населення. Хто знає, у той час на Волині, той знає, яку важливу роль відіграла ця поліція в обороні майна і життя українського населення і скільки в неї було через це конфліктів з німецькими чинниками. Не маючи змоги зробити з української поліції своє службове знаряддя, німці вирішили її зліквідувати, визначивши дату 17 березня 1943 року як день її ліквідації. Про цей німецький намір дізналися українці, і поліція діяла доручення покинути станції і зі зброєю сховатися у лісах, з'єднавшись з повстанськими загонами, які там діяли. Один із таких загонів перебував тоді в Садівському лісі і з ним об'єдналася поліційна частина, в якій був Петро Ковальчук. Двоє його товаришів включилися в ряди УПА, яка діяла тоді під проводом Вульби-Борислава.

Скріплени поліцією, повстанські групи почали офіційно діяти проти німців. В бою уласився, зокрема, відділ УПА, що оперував в районі Стіжки на чолі з командиром Хрином. Відділ нараховував 250 воїнів. Під кінець березня, коли німецькі СС'ї напали на село Стіжки і його пограбували та спалили, цей відділ вилаштував білі лінійні засідки і знищив усього німецький каральний загін, відібравши українське дограбоване майно і повернувши його селянам. Протинімецькі акції розгорнулися на Крем'яччині, Дубенщині, Луччині, а також Володимирщині. У висліді цих акцій німці перестали робити напад на села, заховавшись в містах, де стояли їхні більші загоги.

Незабаром після бою з німцями у Вишнівці наші повстанські групи зустрілися біля Ворсуку з більшою відділом партизанів Ковпака. З ними ми мали бій, і про це написав Ковпак у своїх спогадах. Ці УПА, як відомо, були звернені в односторонню міру проти німців і проти більшовицьких партизанів, що були для наших селян пострахом не меншим від німецьких каральних загонів.

Під кінець травня наша група з 22 осіб під командуванням Білого мала перенести зброю з Крем'яччини на Володимирщину (6 „дегартів“, 8 „токарів“ та ін.). З початком червня 1943 року ми зупинилися на відпочинку біля Луцька, де в той час була поліція, що складалася з поляків під проводом німців. Не було там ні одного українця. Ця поліція давалася званим місцевому населенню. До в ідваси (Закінчення на стор. 7-й)

ЛІСТІ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛЕГАЛЬНО-СТАТУТОВА І МЕРИТОРИЧНА ПІДСАВИ СЕКЦІЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НТШ

У щоденнику „Свобода“ стало статутуваною л.ч. 88 з 12 травня ц. р. оповіщено заїт дирекції Історично-Філософської Секції в НТШ за останню надекцію (від березня 1965 р.). При тому окрему увагу присвячено в цьому звіті справі заснування нової Секції Історії України в НТШ. Звіт наводять негативний погляд дирекції на частини членів ІФ-Секції на заснування Секції Історії України в НТШ, але не подає інформації для ширшої громадськості про легальну — статутну припису щодо заснування нової Секції в НТШ і не згадує тих фактичних даних, які спонукали гурт дійсних членів НТШ заснувати цю нову Секцію, а Головну Раду НТШ перекозали, щоб підтвердила це заснування. Тому значна частина читачів, не поінформована про ці внутрішні справи НТШ, має перед собою лише один бік справи, і цей факт, з природи речі, може йх настроїти негативно до нової Секції.

І. Легально-статутна основа для організації нової Секції міститься в двох параграфах статуту, що зобов'язують усі наукові товариства ім. Шевченка (в Австралії, Америці, Європі і Канаді).

Параграф статуту НТШ про заснування нової Секції чітко вказує у тій справі, так: „Нова Секція твориться коли за тим заявиться бодей десять дійсних членів, а утворення нової Секції затвердить Головна Рада НТШ“.

Статут Головної Ради НТШ, з о б ов'язуючий усі НТШ, у параграфі 11 точка „д“ має таку постанову: „Головна Рада розв'язує питання постанови нових НТШ та Секції і бере до відома правильності Секції та пропонує в статутах і правильних зміни“.

Ніяких інших обмежень академічної свободи дійсних членів засновувати нові Секції ці два статутні віде не мають. Це означає, що ніяка Управа окремого НТШ і ніяка Секція не мають статутного права заперечувати утворення нової Секції, якщо за цим заявиться бодей десять дійсних членів.

І. Фактичне заснування Секції Історії України наступило з залогом 14 дійсних членів НТШ, поданою до Головної Ради письмово в травні 1972 року. Головна Рада розглянула всебічно дві заяви: першу заяву 14 дійсних членів з обґрунтуванням потреби і навіть конкретності заснування цієї нової Секції, а разом з тим заяву директора Історично-Філософської Секції, який доказував, що Головна Рада не повинна затверджувати утворення нової Секції. Після всебічного розгляду обидвох заяв Головна Рада кваліфікувала більшістю 9 голосів „за“ і 2 голоси „проти“ затвердила утворення цієї нової Секції.

Таким чином утворення нової Секції Історії України

стало статутуваною л.ч. 88 з 12 травня ц. р. оповіщено заїт дирекції Історично-Філософської Секції в НТШ за останню надекцію (від березня 1965 р.). При тому окрему увагу присвячено в цьому звіті справі заснування нової Секції Історії України в НТШ. Звіт наводять негативний погляд дирекції на частини членів ІФ-Секції на заснування Секції Історії України в НТШ, але не подає інформації для ширшої громадськості про легальну — статутну припису щодо заснування нової Секції в НТШ і не згадує тих фактичних даних, які спонукали гурт дійсних членів НТШ заснувати цю нову Секцію, а Головну Раду НТШ перекозали, щоб підтвердила це заснування. Тому значна частина читачів, не поінформована про ці внутрішні справи НТШ, має перед собою лише один бік справи, і цей факт, з природи речі, може йх настроїти негативно до нової Секції.

ІІ. Мериторична потреба і навіть конкретність заснування цієї нової Секції Історії України була обґрунтована в заяві 14 дійсних членів до Головної Ради. Наведемо тут коротко три основні причини:

а) Давні Секції в НТШ були організовані 80 років тому. В них містилися члени з таких наук, які мали мало спільного, і це утруднювало їхню працю. Проте, тоді це було необхідно, бо окремі науки не мали досить дійсних членів на заснування нових Секцій. Для прикладу: в Історично-Філософській Секції є членами з різними напрямками: філософія, педагогіка, мистецтвознавство, психологія, а також науковці суспільно-економічних наук.

б) В наступних десятих літ виявилася в науці всіх народів тенденція до спеціалізації.

в) В окупованій московською совєтським режимом Україною спеціально наука історії України не тільки односторонньо, але й докорінно левінізму, але вона також є найбільше фальшива. Зокрема тамшня наука історії України не то що лютує поборою історичну схему Грушевського і його історичні школи, але навіть не допускає 10-томової історії України Грушевського до приватного звитку.

Отож, члени „засновники Секції Історії України“ поставили в цій ситуації заснувати окрему Секцію Історії України в НТШ для всебічного незалежного студії минулого України і українського народу, незалежно від будь-яких чужих чинників і їх нагаску.

Мериторично члени-засновники Секції Історії України в НТШ не сподівалися, що дирекція ІФ-Секції матиме негативний погляд на заснування нової Секції також після постанови Головної Ради, бо вони брали на увагу факт, що згадана дирекція не займалася внітрішнього, ні публічного негативного становища до факту, що члени ІФ-Секції заснували поза НТШ третю самостійну наукову установу — Українське Історичне Товариство.

Отож ми вважаємо, що всі наведені вище моменти промовляють позитивно в користь діянню нової Секції Історії України, НТШ. За Дирекцію Секції Історії України НТШ

Микола Чирівський — секретар

БАТЬКИ! За'явіть замолодувавши дітей з найстарішою, найбільшою й найбагатішою українською національною установою позд межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а навіть, емоції у вільному світі нового світового члена.

25-РІЧЧЯ ДІЯЛЬНОСТІ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА У ФІЛАДЕЛФІЇ

Новий випуск матурантів „Рідної Школи“

Із масовим переселенням нових українських поселенців до Америки в 1949 р. новоприбулі, при всіх своїх турботах щоденного буття, присвятивши першу й головну увагу питання українського шкільництва. Маючи за собою кількарічний досвід у цій ділянці з перебування в переселенчій таборах в Європі, де майже в кожному таборі були свої народні і середні школи, а то й фахові ба навіть і вищі, нові поселенці думали і тут на новій землі продовжувати вчити свою молодь в українських школах. Поштовхом для творення українознавчих шкіл була діяльність досить чисельної групи наших вчителів, які після приїзду до Америки організували офордилися в Українську Учительську Громаду. Уже в 19-

49 р. почала діяти у Філадельфії Українська Учительська Громада, що й тут очолював відомий ще з України педагог, колишній директор гімназії у Львові проф. Володимир Радзихевич. Уже в тому самому році засновано в нашому місті українську школу, що в 1-му році мала тільки одну класу. Але школа стала скоро рости: прибували нові учні, збільшувалася учительський склад і вже в наступних роках суцільно Школа Українознавства у Філадельфії мала — на зразок американської шкільної системи — два відділи: восьмикласову нижчу школу і чотирнадцятикласову середню. У 1956 році відбувся перший у Філадельфії матуральний іспит випускників Школи Українознавства у Філадельфії. Від того часу кожного

року Школа Українознавства у Філадельфії випускає кільканадцять (в деяких роках було йх і понад двадцять) абсолютів, які пройшли повний дванадцятирічний вишкіль українських предметів і часто продовжують студії українознавства в університетах.

Спершу Школа Українознавства у Філадельфії приміщувалася в Домі Українських Горожан при вулиці Френкліна, в дільниці, де в той час найчисельніше поселилася українська група в цьому місті. В наступних роках українське населення в цій дільниці почало збільшуватися, шукаючи кращих мешкальних можливостей в північній частині міста, в дільниці Навістан-Логан. Тож треба було подумати теж і про те, щоб у цьому новому осередку українського поселення була своя школа. В цьому напрямі почали акцію самі батьки дітей шкільного віку, оформивши Батьківський Комітет, який з часом перетворився, нава'язуючи до гарної традиції в Україні, в Т-во Опіки над Молодцю „Рідна Школа“. Початок діяль-

ності Товариства „Рідна Школа“, як це на основі документів вивів у вичерпний „Хроніці Товариства „Рідна Школа“, що займає двадцять сторін друку, довголітній секретар цього Т-ва мгр Сильвестер Мартюк, датується від 1957 року. Перша Школа Українознавства „Рідної Школи“ у Філадельфії приміщувалася у парафіяльній будівництві церкви Христа-Царя завдяки зрозумінню і співпраці пароха о. Василя Головинського. Опікувався школою і вив навчання релігії о. Павло Шадинський.

Школа скоро росла і парафіяльне приміщення виявилось невідповідно до потреб навчання. Провід „Рідної Школи“ піддав громадську акцію збудувати на власний шкільний будинок, а в той самий час почав старання в Управі міста Філадельфії дістати для української суботньої-школи приміщення в котромусь із міських шкільних будинків. При допомозі Об'єднаного Українського Американського Комітету, а головним чином інтервенції президента цієї установи д-

ра Володимира Галана, що на чолі спеціальної делегації відвідав Миску Шкільну Раду (Борд оф Едьюкейшн) наша школа дістала приміщення в будинку міської публічної школи в дільниці Логан, при вулиці Ліндлі. Це був великий здобуток, бо в просторому виванованому у всі потрібні засоби для ведення навчання шкільною будинку можна було організувати навчання українознавчих предметів на високому рівні. Ба що більше, самі учні, навчаючись у тому ж приміщенні, де відбувається щоденне загальне навчання, з більшою увагою і пильністю стали відноситися до вивчення українознавчих предметів. Школу „Рідної Школи“ за американським зразком поділено на два відділи: восьмикласову нижчу і чотирнадцятикласову середню, що закінчує навчання матуральним іспитом. Згодом школу перенесено до ще кращого будинку нижчої середньої школи Кука, далі наша школа дістала приміщення в будинку школи Стіл (перенесення було мовитовано можливістю купна

цього будинку від Шкільної Ради, та справа купна школи знову затрималася на фінансових неспроможностях) і від кількох років Школа Українознавства „Рідної Школи“ користується приміщенням однієї з кращих у місті публічних шкіл — Оліг Гайскул.

Школа з кожним роком зростала і тепер від кількох років переписує число уч

ПРОТОКОЛ 3 РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 21-го ДО 25-го ТРАВНЯ 1973 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ“. НЕРГОННСОН, Н. И.

(5)

Звіт головного касира Уляни Дячук

Приготувавши цей мій перший звіт касового департаменту за повний звітний 1972-й рік, аналізуючи при цьому нагоді довгі колонії цифер у наших прибутках і видатках та їх підсумки, постійно приходило мені на думку давня істина про „живу мову мертвих чисел“. Мабути ніщо краще і повніше не характеризує стану і розвитку кожної установи, як касові звіти. І не тільки установи, але й цілої країни та нації. В історії багато випадків, в яких коливання на біржі були першими симптомами не тільки економічного, але й політичного та соціального стану і розвитку. Мова цифер — це мова фактів і ніщо не дає кращої, вірнішої і певнішої підстави аналізувати оцінювати минулий розвиток, аналізувати теперішній стан та планувати на майбутнє, як ці факти-цифри. У найкращому інтересі нашої установи та її майбутнього нам треба з цими фактами познайомитися і їх дбайливо проаналізувати і оцінити. З такими думками і побажаннями складаю Вам цей мій касовий звіт.

Маючи на увазі крапку проглядності звітів, а також факт, що всі звіти з попередніх річних нарад Головного Уряду заповнили поверх 30 сторінок друку в „Свободі“, цей фінансовий звіт за 1972 р. приготувано у децю скороченому виді. Вислідомовано зі звіту прибутки й видатки Фондів Безпечення і Вратських осіб та пороблено ще менші зміни. Пояснення до звіту — обмежені до найважливіших позицій і тих, які можуть вказувати на деякі тенденції, за якими нам треба слідувати на мабутнє.

Прибутки:

Загальні прибутки досягли суму \$ 5,613,229.13 та збільшилися на \$ 188,464.01, або на 3.4% від попереднього року. Порівнюючи зріст прибутків за попередній рік, треба ствердити, що цей зріст потроївся.

Наші інвестиції принесли в загальному \$ 6.00% і дали суму \$ 1,898,319.52, на 8% більше, як в минулому році. У попередніх роках відношення відсотків до інвестицій було 4.61% в 1970 р., а 4.74% в 1971 р.

Найбільше зросли відсотки від позички для УНКорпорації Мискої відновки, бо цю позичку збільшено в звітному часі сумою \$ 2,407,123.76.

Друкарня й книгарня збільшили прибутки на суму \$ 25,202.74. Треба також відзначити, що з продажу англійської Енциклопедії Українознавства вплинула сума \$ 26,243.38. Розпродано 244 книжок першого тому, 792 другого і 98 комплетів.

Найбільшим джерелом наших прибутків були і с членські вкладки яких в 1972-му р. ми одержали в сумі \$ 2,867,759.06. Треба відзначити, що це вже другий рік під ряд сума зібраних вкладок зменшується. У звітному часі вплинуло менше вкладок на \$ 15,190.49, як попереднього року, а в 1971 році вплинуло менше \$ 13,809.91, як 1970 р.

Такий стан далі вказує, що ми не покрили новими забезпеченнями наших втрат в активному членстві за останні 5 літ, коли виплачено 8,784 винувальних грамот і допріло 8,256 виплачених грамот.

Статистика членства виявляє зменшення активного членства у Молодечому Відділі, тобто брак допливу молодечого віком членства та втрати в класах життєвого забезпечення у Відділі Дорослих. Зростає число Акцидентного Безпечення з дуже низькими вкладками, які не можуть заступити вкладок дозрілих і виплачених грамот Життєвого Безпечення.

Тільки тоді наша організація втримає свою вітальність, коли збільшимо наше членство молодими людьми із життєвим забезпеченням.

Видатки:

В 1972-му році видатки дали в загальному суму \$ 4,608,445.87.

Коли порівняти ту позицію з загальною сумою з попереднього року, вона є на \$ 22,968.45 меншою. У дійсності в 1972-му р. виплачено тільки три кварталні секретарські винагороди і винагороду за четвертий квартал зачислено до 1973-го року.

Якщо цю винагороду в сумі \$ 57,830.82 додати до всіх видатків за минулий рік, тоді вони дали б суму на \$ 34,862.37 більшу, як в попередній рік.

Членам виплачено допомог, грошових зворотів, винувальних грамот на суму \$ 2,626,988.57. Збільшилися виплати посмертних заповітів, на суму \$ 117,956.50, але за разом виплати дозрілих винувальних грамот зменшилися на \$ 136,275.70, або 10.05%. Членська статистика передбачає далі таку саму тенденцію, тим більше, що смертність членів зросла в останньому році на 7%.

В останньому році ми були змушені замкнути 4 гіпотечні позички з того ти в Дільничі південного Бронксу, Нью Йорк і одну в Чикаго, Лл. З огляду на ситуацію, яка там запанувала, власники реальностей не могли вдержати тих багаторічних будинків.

Сім реальностей на Броксмі ми продали зі втратою в сумі \$ 58,266.52.

Друкарня й книгарня мали видатків на суму 21,824.53 дол. більше, як попереднього року.

Виплати на реальностях зменшилися на суму \$ 43,573.59.

У звіті є подано, що організаційні видатки дали суму \$ 314,099.99. Для вірного порівняння тут слід ще додати секретарські винагороди за останній квартал 1972 р. в сумі \$ 57,830.82, що збільшить наші організаційні видатки до суми \$ 371,930.81.

На оголошення видано \$ 4,653.51 більше, як в попередньому році, а також \$ 3,376.82 більше виплачено організаційних винагород відділовим організаціям.

Платні, податки і забезпечення дали суму \$ 355,820.08, а інші канцелярські видатки \$ 91,635.76.

Між різними виплатами найбільший зріст був у канадських корпоративних податках, яких нам прийшлося виплатити в сумі \$ 61,827.21.

Наша братська-супільна праця

Зараз на початку 1972 р. потрясла наше громадянство вістка про арешти діячів культури на Україні. Для переведення найширшої акції в обороні потоптаних комуністичним режимом людських прав, Екзекутивна висигнула суму \$ 5,000.00 та успішно перевела збіркову акцію, яка принесла ще суму \$ 6,152.60.

Кілька місяців пізніше УНСоюз прийшов з допомогою членам, потерпілим від повені у стейтах Пенсильванії та Нью Йорку. З кінцем місяця червня гураган Агнес вчинив жалюві спустошення у містах Вилкс Бері й Елмайра, де живуть тисячі українців і сотні наших членів. Екзекутивний Комітет рішив виділити їм негайно допомогу, признаючи на кожного дорослого члена, потерпілого від повені, суму \$ 100.00, а на дітей по \$ 50.00. Заразом поведено збіркову акцію серед членства й читачів „Свободи“.

Таким чином наша установа прийшла знову з допомогою братам, як вже багато разів у інших випадках великих стихій, розділивши суму \$ 14,100.00 з фондів УНСоюзу, а опісля у Різдвяний часі \$ 4,512.00 із збірки пожертв від членів і різних організацій.

У звітному часі виплачено 40 стипендій, потребуючим студентам у висоті від \$ 1,985.00 до \$ 100.00 на одного. Загальна сума їх була \$ 12,905.58, що є вдвоє більше, як попереднього року.

Як в минулих роках, так і в 1972 р. наша установа признала цілий ряд дотацій нашим церквам і громадським, науковим та молодечим організаціям. Визначено 26 дотацій на суму \$ 16,729.00.

Тільки завдяки дуже солідній фінансовій господарці наша установа могла розділити \$ 79,359.40 хворим і потребуючим допомогти членам, студентам, організаціям і спеціальним акціям.

Майно:

Наприкінці 1972 р. майно УНСоюзу виносило суму \$ 37,605,419.47 на \$ 1,004,783.26, або 2.74% більше, як попереднього року. Воно було ульокване на 67.67% в бондах, 17.11% в гіпотечних позичках, по півтора відсотків в уділах, позичках на граматах і реальностях. Десять відсотків майна були інвестовані в позички для УНКорпорації Мискої відновки.

У звітному часі ми уділили 6 гіпотечних позичок, з чого 4 на приватні доми членів, 1 на церкву й 1 на Союзний дім. Крім тих 6 позичок, 5 гіпотечних позичок признано при продажі реальностей.

Стан інвестицій в бондах і уділах не підлягав великим змінам. Не закуплено нових бондів і уділів. Сплачено 3 бонди зовсім та 4 частинно.

Збільшено позичку на дім нашої УНКорпорації для Мискої відновки сумою \$ 2,407,123.76.

На кінець 1972 р. надвишка резерви досягла суму \$ 10,271,502.35. На кожну видану грамоту УНСоюз має 136.37% покриття.

SCHEDULE SHOWING INCOME & DISBURSEMENTS FOR THE YEARS ENDING DECEMBER 31, 1971 AND 1972

INCOME	1972	1971	Increase or Decrease
BALANCE FROM PREVIOUS YEAR	\$36,600,636.21	\$35,805,285.41	795,350.80
Dues from members	2,867,759.06	2,882,949.55	-15,190.49
Dividends from stocks	36,778.14	5,310.00	31,468.14
Interest from banks	5,971.88	8,299.50	-2,327.62
Interest from bonds	1,166,268.38	1,173,916.33	-7,647.95
Interest received from certificate loans	20,874.72	21,349.02	-474.30
Interest received from mortgage loans	423,302.66	470,836.02	-47,533.36
Interest on loan to U.N.U.R. Corp.	245,123.76	77,997.96	167,125.80
Income from printing plant	425,811.94	400,809.22	25,002.72
Accrual of discount on bonds	3,934.46	3,752.55	181.91
Profit on bonds sold	184.26	80.92	103.34
Profit on Canadian exchange	6,408.13	—	6,408.13
Rent received from real estate	360,769.60	368,530.08	-7,760.48
Reinsurance recovered	8,402.00	6,494.57	1,907.43
Taxes held in escrow	11,370.44	519.94	10,850.50
Donations received	1,864.63	1,678.44	186.19
Grants returned to Fraternal Fund	59.00	—	59.00
Sale of books	26,429.40	186.02	26,243.38
Amount received from death Ben. & End. Mat.	1,916.67	4,200.00	-2,283.33
Mortgage inspection fees recovered	—	55.00	-55.00
TOTAL INCOME	\$5,613,229.13	\$4,266,765.12	+1,346,464.01
BALANCE	\$42,213,865.34	\$41,232,050.53	+981,814.81
DISBURSEMENTS	1972	1971	Increase or Decrease
Amortization of premiums on bonds	\$ 8,188.08	8,044.61	+143.47
Loss on bonds sold	101.72	2,810.16	-2,708.44
Cash surrender	221,780.14	230,622.79	-8,842.65
Death benefits	772,704.33	654,747.83	+117,956.50
Additional accidental death benefits (D.I.)	11,000.00	21,500.00	-10,500.00
Accidental death and dismemberment benefits	12,500.00	5,000.00	+7,500.00
Payor death benefits	4,933.84	4,737.13	+196.71
Endowments matured	1,154,669.95	1,290,945.65	-136,275.70
Dividend to members	410,755.12	402,545.05	+8,210.07
Reinsurance premiums paid	10,840.42	10,192.52	+647.90
Actuarial and statistical expenses	7,979.55	10,448.72	-2,469.17
Advertising and publications	8,435.80	3,782.29	+4,653.51
Auditing committee expenses	3,830.30	4,122.05	-291.75
Bank charges for custodian account	5,407.08	4,076.73	+1,330.35
Books and periodicals	1,130.78	903.00	+227.78
Corporation tax on premiums and income	61,627.21	39,812.24	+21,814.97
Depreciation of printing plant & EDP equipment	5,493.91	7,523.03	-2,029.12
Depreciation of real estate	18,417.63	16,326.00	+2,091.63
Dues to Fraternal Congresses	1,077.00	1,047.11	+29.89
Employee hospitalization plan	18,027.30	17,040.78	+986.52
Employee pension plan	75,554.00	66,419.00	+9,135.00
Expenses of annual session	15,595.39	14,774.60	+820.79
Field conferences O.T.L.M.	1,879.87	4,952.07	-3,072.20
Furniture and equipment	2,634.06	3,883.47	-1,249.41
General office maintenance and expenses	13,138.96	10,331.01	+2,807.95
Insurance	2,542.89	714.00	+1,828.89
Insurance - Group	7,645.43	5,474.48	+2,170.95
Insurance - Workmen's compensation	2,695.00	2,069.00	+626.00
Investment department fees	1,598.24	1,572.60	+25.64
Legal expenses in litigating claims	50.00	220.00	-170.00
Legal expenses in litigating claims	3,328.06	1,425.36	+1,902.70
Loss on Canadian exchange	378.96	2,378.28	-1,999.32
Loss on sale of real estate	58,266.52	3,057.13	+55,209.39
Medical inspections	4,393.64	5,370.88	-977.24
Official publication "Svoboda"	187,200.00	177,200.00	+10,000.00
Operating expenses - Canadian office	750.00	1,085.28	-335.28
Operating expenses - printing plant	423,448.42	401,623.89	+21,824.53
Operating expenses - real estate	329,372.72	372,946.31	-43,573.59
Postage	12,438.75	11,293.17	+1,145.58
Printing and stationery	36,553.17	40,400.05	-3,846.88
Rent paid for home office	12,000.00	12,000.00	—
Rental of equipment & services	3,686.43	6,457.86	-2,771.43
Rewards to organizers	52,186.92	48,810.10	+3,376.82
Rewards to special organizers	37,288.30	43,386.30	-6,098.00
Rewards to presidents and treasurers	2,245.50	2,697.00	-451.50
Rewards to secretaries	175,464.43	235,414.90	-59,950.47
Salaries of executive officers	67,108.99	65,500.00	+1,608.99
Salaries of office employees	165,909.75	170,014.48	-4,104.73
Salaries of Svoboda Correspondents	1,750.00	—	+1,750.00
Special compensation for employees	1,111.45	5,824.00	-4,712.55
Supreme medical examiners fee	750.00	1,000.00	-250.00
Tax - Federal unemployment insurance	1,146.96	1,270.75	-123.79
Tax - Federal social security - withholding	11,740.22	11,060.11	+680.11
Tax - State and city unemployment and with.	3,130.98	1,248.67	+1,882.31
Telephone	6,660.72	7,511.41	-850.69
Traveling expenses - General	26,262.31	25,582.67	+679.64
Traveling expenses - Special organizers	28,132.47	28,160.45	-27.98
Ukrainian publications	2,027.21	35,816.59	-33,789.38
Youth sports activities (Athletics)	3,887.07	2,687.21	+1,199.86
Trust funds disbursed	3,113.22	7,783.34	-4,670.12
Interest on trust funds disbursed	3,113.22	622.88	+2,490.34
Convention expenses	3,600.00	—	+3,600.00
Voluntary payments to indigent members	30,725.00	31,235.00	-510.00
Support (Donations and charities)	35,728.82	10,125.00	+25,603.82
Scholarships	12,905.58	6,810.33	+6,095.25
TOTAL DISBURSEMENTS	\$4,608,445.87	\$4,631,414.32	22,968.45
BALANCE	\$37,605,419.47	\$36,600,636.21	+1,004,783.26

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS

Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates	\$2,799,222.74
Accident and health cash premiums, including \$3,174.30 certificate, membership and other fees	57,695.90
Consideration for supplementary contracts without life contingencies including \$0 disability	1,916.67
Gross investment income	2,254,835.50
Fraternal Fund	59.00
Profit on Operation of Printing Plant	2,363.54
Donations received	1,864.63
Real estate taxes to be held in escrow received	11,370.44
Sale of Ukrainian publications	26,429.40
From sale or maturity of ledger assets	6,213.43
Total Increases in Ledger Assets	\$5,161,971.25

Decreases in Ledger Assets

Certificate & contract claims (Life)	\$1,934,906.12
Accident and health	12,500.00
Interest on certificate or contract funds	319.80
Surrender values	221,780.14
Refunds to members	410,755.12
TOTAL paid Members and Beneficiaries	\$2,580,261.18
Paid for claims on supplementary contracts without life contingencies	3,713.32
Voluntary payments to indigent members	30,725.00
Commissions to field workers: Life Insurance (incl. \$0 commuted commissions)	262,470.52
Accident and health (incl. \$0 commuted commissions)	4,709.63
General expenses and fraternal payments	1,084,352.35
Taxes, licenses and fees	114,170.12
From sale or maturity of ledger assets	58,368.24
By adjustment in book value of ledger assets	18,417.63
TOTAL Decreases in Ledger Assets	\$4,157,187.99

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets December 31st of previous year	\$36,600,636.21
Increase (+) or decrease (-) in ledger assets during the year	+1,004,783.26
Total - Ledger Assets December 31st of Current Year	\$37,605,419.47

REFUND TO MEMBERS

Applied to pay renewal	\$ 287.75
TOTAL	287.75
Paid in cash	410,467.37
TOTAL	\$410,755.12
Provision for refunds payable in following cal. year	425,000.00
TOTAL	\$425,000.00
Total of previous year	420,000.00
TOTAL REFUNDS TO MEMBERS	\$415,755.12

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

Valuation Exhibit as of December 31, 1972

TOTAL ADMITTED ASSETS	\$37,543,023.02
Reserve for Life Certificates	24,900,791.00
Reserve for Accident Certificates	8,694.00
Claims and accrued liabilities	2,362,035.67
TOTAL LIABILITIES	27,271,520.67
Margin of safety to certificate holders	10,271,502.35
TOTAL	\$37,543,023.02
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1972, was	136.37%
The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1972, was	65.10%
The ratio of interest earned on all funds during the year 1972, was	5.09%
(Signed by): Marvin Paul	
PEAT, MARWICK, MITCHELL & CO. (Consulting Actuaries)	
JOSEPH LESAWYER, Supreme President	
ULANA M. DIACHUK, Supreme Treasurer	

ЗАГАЛЬНИЙ ПРИБУТОК

	1972	1971	Різниця
Членські вкладки	\$ 2,867,759.06	\$ 2,882,949.55	\$ -15,190.49

Звіт головного касира Уляни Дячук

(Продовження зі стор. 3-ої)

Організаційні виплати

Оголошення й друки	\$ 8,435.80	\$ 3,782.29	\$ + 4,653.51
Кошти обласних засідань	1,879.87	4,952.07	3,072.20
Закуплено відділових приборів	3,328.06	1,425.36	1,902.70
Пікарські бадання нових членів	4,393.64	5,870.88	977.24
Нагорода за нових членів	52,186.92	48,810.10	3,376.82
Платня обласних організаторів	37,283.30	48,386.30	6,103.00
Нагорода відділових представників і касирів	2,245.50	2,697.00	451.50
Зворот коштів відділовим секр. за нових членів	47,840.81	53,933.66	6,092.85
Платня головного лікаря	750.00	1,000.00	250.00
Кошти подорожньої обласних організаторів	28,132.47	28,160.45	27.98
РАЗОМ:	\$ 189,476.37	\$ 193,518.11	\$ 7,041.74
Зворот коштів відділових секретарів	127,623.62	181,481.24	53,857.62
РАЗОМ:	\$ 314,099.99	\$ 374,999.35	\$ 60,899.36

Платні, податки та забезпечення

Платня кореспондента	\$ 1,750.00	—	\$ + 1,750.00
Платня головного уряду	67,108.99	65,500.00	1,608.99
Платня службовців	165,909.75	170,014.48	4,104.73
Одноразова відплата службовців	1,111.45	5,824.00	4,712.55
Федеральний податок за службовців	1,146.96	1,570.75	423.79
Федеральний податок за соціальне забезпечення	11,740.22	11,060.11	680.11
Степовий податок за службовців	3,130.98	1,248.67	1,882.31
Хороше забезпечення службовців	18,027.30	17,040.78	986.52
Пенсійна оплата службовців	75,554.00	68,419.00	9,135.00
Групова аскурація	7,645.43	5,474.48	2,170.95
Обезпечення від випадків	2,695.00	2,068.00	627.00
РАЗОМ:	\$ 355,820.08	\$ 345,918.27	\$ 9,901.81

Канцелярські виплати

Аскураційні книжки й журнали	\$ 1,130.78	\$ 908.00	\$ + 222.78
Машини й устаткування	2,634.06	3,883.47	1,249.41
Загальні канцелярські видатки	13,138.96	10,331.01	2,807.95
Аскурація	2,542.89	714.00	1,828.89
Обслуга машин IBM	3,636.43	6,457.86	2,771.43
Кошти вдержання Канадської Канцелярії	750.00	1,085.28	335.28
Пошта, експрес	12,438.75	11,293.17	1,145.58
Канцелярські друки й прибори	36,653.17	40,400.05	3,746.88
Чини за канцелярію	12,000.00	12,000.00	—
Телефон і телеграми	6,660.72	7,511.41	850.69
РАЗОМ:	\$ 91,835.76	\$ 94,579.25	\$ 2,743.49

Різні виплати

Премія за реаскурацію	\$ 10,840.42	\$ 10,192.52	\$ + 647.90
Актюар за статистику	7,979.55	10,448.72	2,469.17
Канадський корпор. податок від вкладок	61,627.21	39,812.24	21,814.97
Вкладки до Братських Конгресів	1,077.00	1,047.11	29.89
Аскураційні уряди за дозволи	1,598.24	1,572.60	25.64
Кошта правні	500.00	230.00	270.00
Страти при виміні кан. валют	378.96	2,378.28	1,999.32
Кошта подорожньої і репрезентації	26,262.31	28,562.67	2,300.36
РАЗОМ:	\$ 110,263.69	\$ 94,234.14	\$ 16,029.55

Пожертви і публікації

Видання українських публікацій	2,027.21	\$ 35,816.59	\$ 33,789.38
Пожертви з Фонду Братського	30,728.82	10,125.00	20,603.82
Стипендії	12,905.58	5,810.33	7,095.25
Пожертви з Фонду Наглої Потреби	5,000.00	—	5,000.00
РАЗОМ:	\$ 50,661.61	\$ 51,751.92	\$ 1,090.31
РАЗОМ — ЗАГАЛЬНІ ВИДАТКИ	\$ 4,608,445.87	\$ 4,631,414.52	\$ 22,968.65

СПИСОК ПОЖЕРТВ ВИПЛАЧЕНИХ З ФОНДУ БРАТСЬКОГО

1 Фонд Катедри Українознавства	\$ 3,000.00
2 Курси Українознавства на Союзівці	2,192.00
3 Український Конгресовий Комітет Америки	2,000.00
4 Церква в Потребі	2,000.00
5 Консультатор Української Православної Церкви	1,200.00
6 Злучений Укр. Американський Допомоговий Ком.	1,000.00
7 Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці	500.00
8 Плат в Америці	500.00
9 Спілка Української Молоді в Америці	500.00
10 Український Вільний Університет в Мюнхені	500.00
11 Українська Вільна Академія Наук в Америці	500.00
12 Стендів для Українських Студії при Пенсильванському Університеті	400.00
13 Американський Червоний Хрест	250.00
14 Українська Вільна Академія Наук в Канаді	250.00
15 Комітет Українців Канади	250.00
16 Наукове Товариство ім. Шевченка в Канаді	250.00
17 Коледж св. Василія в Сент-Джордс, Конн.	200.00
18 Менор коледж у Філадельфії, Па.	200.00
19 Центральн. Укр.-Амер. Спортивних Товариств	200.00
20 Союз Українських Студентів Канади	200.00
21 Спілка Української Молоді в Канаді	200.00
22 Укр. Кат. Середня Школа в Детройті	100.00
23 Укр. Школа св. Юра в Нью-Йорку	100.00
24 Студія Василя Авраменка	100.00
25 Український Центр Культури і Науки в Вінніпегу	100.00
26 Плат в Аргентині	100.00

РАЗОМ: \$ 16,792.00

Пожертви для поводян у Стейтах Пенсильванії і Нью-Йорку виплачені виключно з фондів УНСОЮЗУ

РАЗОМ: \$ 13,936.82

РАЗОМ: \$ 30,728.82

СПИСОК СТИПЕНДІЙ ВИПЛАЧЕНИХ З ФОНДУ БРАТСЬКОГО

1 Юрій Вирт	\$ 1,985.58	21 Марта Кондрок	200.00
2 Галина Матковська	985.00	22 Дарія Кірицька	200.00
3 Богдан Фатала	700.00	23 Богдан Лузіна	200.00
4 Галина Дуда	500.00	24 Анна Масля	200.00
5 Орест Мартинюк	500.00	25 Ірена Микитин	200.00
6 Уляна Шумська	400.00	26 Іван Ревт	200.00
7 Андрій Байрак	400.00	27 Анна Слюсарчук	200.00
8 Ярослав Дідок	400.00	28 Ольга Захарів	200.00
9 Бернард Домарацький	300.00	29 Галина Зацьковська	200.00
10 Христина Глетканіч	300.00	30 Люба Левницька	200.00
11 Марта Гаврилюк	300.00	31 Віктор Грегор	200.00
12 Олександр Кудрик	300.00	32 Олександр Мотиль	200.00
13 Лариса Садівська	300.00	33 Галина Бабін	200.00
14 Квітка Цілик	300.00	34 Марта Кізаровська	200.00
15 Віктор Мушинський	300.00	35 Митрон Мельник	200.00
16 Оспл Муніч	300.00	36 Андрій Припик	200.00
17 Роман Номич	300.00	37 Дарія Стебельська	200.00
18 Роман Дворська	200.00	38 Уляна Вільняк	125.00
19 Гарвей Гуаток	200.00	39 Олександра Ровальська	100.00
20 Лев Івасків	200.00	40 Ірена Хухман	100.00

РАЗОМ: \$ 12,905.58

ФОНД СІРІТСЬКИЙ

ПРИВУТКИ	
Відсотки від фондів	\$ 7,125.73
Перенос на підвищення вартості фондів	49.17
Зиск при продажі фондів	11.75
Перенос помертвих виплат до Сірітського Фонду	1,916.67
РАЗОМ:	\$ 9,103.32

ВИДАТКИ

Відсотки від закуплених фондів	\$ 31.59
Виплати сирітських частей	3,713.32
Відсотки від сирітських частей	319.80
РАЗОМ:	\$ 4,064.71

ФОНД ЗАХИСТУ

ПРИВУТКИ	
Чини від реальностей в Кергонксоні, Н. П.	\$ 325,295.75
РАЗОМ:	\$ 325,295.75

ВИДАТКИ

Виплати на реальностях в Кергонксоні, Н. П.	\$ 295,906.93
РАЗОМ:	\$ 295,906.93

ФОНД НАГЛОЇ ПОТРЕБИ

ПРИВУТКИ	
Відсотки від гіпотечних позичок	\$ 367.66
Відсотки від фондів	1,476.20
Перенос на підвищення вартості фондів	57
Пожертви до Фонду Наглої Потреби	1,861.98
РАЗОМ:	\$ 3,706.43

ВИДАТКИ

Відсотки від закуплених фондів	6.52
Пожертви для Фонду Оборони Людських Прав	\$ 5,000.00
РАЗОМ:	\$ 5,006.52

ГРОШІ УЛЬЮКОВАНІ В БАНКАХ:

Bankers Trust Company, New York, N. Y.	\$ 21,857.58
Canadian Imperial Bank of Commerce, Toronto, Ont., Canada	36,613.77
Commercial Trust Company, Jersey City, N. J.	21,021.67
Ellenville Nat'l Bank, Ellenville, N. Y.	18,518.97
First Jersey Nat'l Bank, Jersey City, N. J.	6,274.51
Irving Trust Company, New York, N. Y.	16,825.97
Kingston Trust Company, Kingston, N. Y.	11,864.67
Morgan Guaranty Trust Company, New York, N. Y.	986.47
Garden State Nat'l Bank, Jersey City, N. J.	535.61
Royal Bank of Canada, Toronto, Ont., Canada	28,404.87
Union County Trust Co., Elizabeth, N. J.	4,564.77
Provident Savings Bank, Jersey City, N. J.	25,249.44
ТОТАЛ:	\$ 192,518.19

ПРИВУТКИ І ВИДАТКИ

від 1-го січня до 31-го грудня 1972 р.

СІЧЕНЬ	\$ 650,611.98	\$ 419,223.65
ЛЮТИЙ	547,977.59	580,604.61
БЕРЕЗЕНЬ	554,816.75	554,889.65
КВІТЕНЬ	718,443.20	548,663.46
ТРАВЕНЬ	560,251.60	302,499.23
ЧЕРВЕНЬ	592,977.41	976,751.92
ЛИПЕНЬ	725,933.36	811,498.06
СЕРПЕНЬ	640,179.00	641,987.11
ВЕРЕСЕНЬ	617,330.61	633,348.18
ЖОВТЕНЬ	722,823.35	705,019.73
ЛИСТОПАД	556,972.83	689,635.84
ГРУДЕНЬ	846,936.06	959,136.10
РАЗОМ:	\$ 7,735,052.74	\$ 7,803,257.54

ІНВЕСТИЦІЇ

Сплачено фондів і обійняно їх вартість	\$ 170,324.54
Сплачено моргеджів	1,496,021.40
Сплачено позичок на граматах членів	92,121.20
Обійняно вартість реальностей	18,417.63
Обійняно вартість друкарських машин	4,783.31
Обійняно вартість електронічних машин	710.60
Продано реальностей	202,502.54
РАЗОМ:	\$ 1,984,881.22

Різні переноси між фондами та звороти	\$ 138,942.39
Загальний прибуток за 1972 р.	\$ 5,813,229.13
РАЗОМ ПРИВУТОК ЗА 1972 Р.:	\$ 7,735,052.74

ВИДАТКИ

Піднесено вартість фондів	\$ 3,934.46
Інвестовано в моргеджів	378,611.53
Позички членам на підклад грамот	89,272.72
Позички для УНК для Відновлення Міста	2,407,123.76
Закуплено електронічних машин	2,000.00
Збільшено вартість реальностей	22,063.66
Перебрано реальність	148,416.76
Закуплено уділів	6,446.39
РАЗОМ:	\$ 3,057,869.28
Різні переноси між фондами та звороти	\$ 136,942.39
ЗАГАЛЬНІ ВИДАТКИ:	\$ 4,608,445.87

РАЗОМ ВИДАТКИ ЗА 1972 Р.: \$ 7,803,257.54

ГОТІВКА:

Готівка з кінцем грудня 1971 р. осталася	\$ 260,722.99
За час від 1 січня до 31 грудня депоновано	7,735,052.74
РАЗОМ:	\$ 7,995,775.73
За час від 1 січня до 31 грудня виплачено	\$ 7,803,257.54
Готівка з кінцем грудня 1972 р. осталася	\$ 192,518.19

МОРГЕДЖІ:

З кінцем грудня 1971 р. було в моргеджах	\$ 7,562,368.02
Інвестовано в моргеджах	378,611.53
В 1972 р. інвестовано в моргеджах	\$ 7,940,979.55

РАЗОМ:

В 1972 р. сплачено моргеджів	\$ 1,496,021.40
З кінцем 1972 р. було інвестовано в моргеджах	\$ 6,444,958.15

БОНДИ:

З кінцем 1971 р. було інвестовано в бондах	\$ 25,556,838.63
В 1972 р. підвищено вартість інвестицій в бондах	3,934.46
РАЗОМ:	\$ 25,560,773.09

В 1972 р. обійняно вартість інвестицій в бондах	\$ 162,136.46
В 1972 р. обійняно вартість інвестицій в бондах	\$ 8,188.08

З кінцем 1972 р. було інвестовано в бондах	\$ 25,390,448.55
--	------------------

УДІЛИ:

З кінцем 1971 р. було інвестовано в уділах	\$ 517,000.00
В 1972 р. закуплено уділів	6,446.39
З кінцем 1972 р. було інвестовано в уділах	\$ 523,446.39

ПОЗИЧКИ ЧЛЕНАМ:

З кінцем 1971 р. було інвестовано в членських позичках	\$ 535,007.06
В 1972 р. видано нових позичок	68,398.00
В 1972 р. додано відсотки від позичок	20,874.72
РАЗОМ:	\$ 624,279.78

В 1972 р. сплачено позичок на суму	\$ 84,562.40
В 1972 р. перенесено позичок до грошових зворотів	7,568.80
З кінцем 1972 р. осталося на 1754 позичках	\$ 532,158.58

РЕАЛЬНОСТІ:

З кінцем 1971 р. було інвестовано на реальностях	\$ 632,282.47
Перебрано на власність реальності	148,416.76
Піднесено вартість реальностей в Кергонксоні	22,063.66
РАЗОМ:	\$ 802,762.89

Обійняно вартість реальностей в Джерсі Сіті	\$ 4,900.00
Обійняно вартість реальностей в Кергонксоні	\$ 13,517.63
Продано реальності	\$ 202,502.54
З кінцем 1972 р. на реальностях разом інвестовано	\$ 581,842.72

ДРУКАРСЬКІ ТА ЕЛЕКТР. МАШИНИ:

З кінцем 1971 р. інвестовано в машинах	\$ 28,879.67
В 1972 р. закуплено машин на суму	2,000.00
РАЗОМ:	\$ 28,879.67

В 1972 р. обійняно вартість друкарських машин	\$ 4,783.31
В 1972 р. обійняно вартість електр. машин	\$ 710.60
З кінцем 1972 р. в друкарських і електр. машинах інвестовано	\$ 23,885.76

ПОЗИЧКА ДЛЯ УНКДВМ:

З кінцем 1971 р. було видано позичок на суму	\$ 1,509,537.37
В 1972 р. було збільшено позичку на суму	\$ 2,407,123.76
З кінцем 1972 р. інвестовано в позичці для УНКДВМ	\$ 3,916,661.13

ПОВТОРЕННЯ:

В 19

Звіт головного касира Уляни Дячук

(Продовження зі стор. 4-ої)

СИРИТСЬКИЙ ФОНД — 31 ГРУДНЯ 1972 РОКУ.

Ім'я і прізвище: ВІДДА: Сума:	Ім'я і прізвище: ВІДДА: Сума:
Гнат Марія 40 \$ 300.00	ла 396 807.59
Мокнач Іван 7 41.67	Косак Семен 382 485.27
Раданів Василь 23 150.00	Степан 321 681.92
Савка Іван 28 100.00	Шлясар Степан 217 604.82
Кравець Іван 182 397.26	Тесляк Іван 99 441.91
Галата Михайло 34 50.00	Колодницький 71 800.00
Ратковський Ма- 77 450.00	Теофіл 213 170.40
Левинський Іос. 19 500.00	Войко Сень 56 230.50
Вражеский Пе- 301 250.00	Душій Іван 56 230.50
Микитко Василь 330 300.00	Поточук Лука 349 200.00
Лазаренко Юзана 133 150.00	Подолук Гелена 39 200.00
Чайка Дмитро 32 300.00	Семевончик Гри- 69 800.00
Купчик Ігор 288 120.00	Венс Василь 364 85.37
Міллер Іван 127 433.34	Гуралчук Пала- 326 250.00
Гамера Анна 112 33.34	Моклон Іван 324 10.26
Костя Микола 182 50.00	Гавда Микола 330 150.00
Прокладенко Мак- 170 400.00	Леховіч Михай- 239 500.00
Винник Михайло 213 500.00	Копан Марія 369 700.00
Прокладенко Роз. 112 83.34	Лусь Іван 220 259.71
Горинь Григо- 27 300.00	Вордак Степан 2 100.21
Іван Марія 119 200.00	Іордан Олександр 277 74.84
Іван Діанко 379 150.00	Малькович Софія 216 200.00
Лунів Василь 143 175.00	Заканіч Гавриїл 194 200.00
Шлясар Степан 181 150.00	Овлад Іван 98 200.00
Каратин Степан 158 350.00	Ковалюк Лусь 243 152.72
Корнік Степан 218 100.00	Пічирний Теодор 196 135.80
Вороніч Степан 363 66.67	Харон Федь 251 500.00
Ярошук Олександр 175 66.67	Коник Петро 217 500.00
Марків Семен 194 133.34	Чайка Василь 204 200.00
Міхалюк Констан- 105 500.00	Гавриїл Мико- 8 200.00
Демоніч Олександр 204 300.00	Рур Іван 207 200.00
Лідик Василь 204 150.00	Алберт Конс. 206 200.00
Явчик Іосиф 68 124.75	Жорник Іван 70 200.00
Вунатук Василь 42 447.00	Колоніський Іван 441 200.00
Онишук Дмитро 160 222.52	Каліш Іван 464 1,582.58
Кружівський Сер- 58 105.65	Охотка Дмитро 192 300.00
Ванюк Стефан 1 30.00	Пелех Іван 473 590.50
Томан Іван 7 25.00	Мунівч Антон 375 250.00
Малінін Андрій 98 252.00	Сміт Геня 20 66.87
Конячук Мико- 90 120.00	Василь 220 250.00
Савчак Андрій 104 377.08	Вадан Катерина 159 200.00
Федюшин Іван 421 342.09	Гнатук Теодор 122 250.00
Ялошівський Ан- 117 592.16	Демоніч Анна 432 250.00
Сосніч Степан 21 500.00	Майстрів Ілля 147 599.60
Халачук Григо- 150 50.00	Пилат Констант. 234 700.00
Савко Степан 276 158.82	Козар Іван 361 271.63
Віловус Василь 58 702.85	Шлясар Василь 323 250.00
Гелуба Дмитро 277 200.00	Войтківський С. 432 370.00
Делуа Фріанко 81 163.34	Фусук Микола 392 550.00
Антошук Мико- 379 100.00	Кузак Ігор 441 500.00
Ковальчук К. 461 300.00	Габар Іван 369 800.00
Дук Анастасія 437 100.00	Поп Василь 379 1,000.00
Міхалюк Степан 42 150.00	Коник Степан 381 66.88
Лунів Семен 287 300.00	Кравець Іван 166 333.34
Варварук Мико- 335 250.00	Стефанія 239 500.00
	Петро 379 100.00
	Пайтат Іван 461 300.00
	Дук Анастасія 437 100.00
	Міхалюк Степан 42 150.00
	Лунів Семен 287 300.00
	Варварук Мико- 335 250.00

Позуш Степан 460 500.00	Франків Степан 75 68.75
Пішча Ева 11 38.48	Григорій 338 300.00
Самуїл Андрій 370 258.12	Кобіта Андрій 80 117.11
Вулиць Михайло 221 750.00	Ковальчук Теод. 370 125.00
Григорівський Ст. 143 500.00	Вороха Дмитро 118 252.54
Михайлишин Ів. 469 375.00	Бала Антон 473 300.00
Михулін Степан 458 200.00	Михайло Самуїл 221 200.00
Мощ Степан 230 200.00	Кіндрат Іван 421 250.00
Кульчицький Ю. 432 500.00	Малик Степан 69 225.90
Войківський Марія 217 500.00	Герега Микола 136 31.11
Альдерман Патр. 257 500.00	Демин Федор 345 500.00
Прийма В. Анна 72 500.00	Володін Петро 364 180.00
Коваль Петро 361 500.00	Атаманюк Вас. 64 200.00
Рів Михайло 211 400.00	Гарматюк Антон 102 137.54
Гула 120 1,000.00	Топіш Іван 102 700.00
Юрій (Енд.) 318 500.00	Левинський Меланія 25 200.00
Спанглер Анна 318 500.00	Соловчук Матвій 206 359.49
Сенькович Т. Ми- 230 200.00	Маран Анна 169 252.26
хайло 230 200.00	Вулиць Юрій 43 200.00
Кізіма Іван 75 500.00	Ганяк Микола 132 700.00
Пісок Василь 103 49.30	Косів Іван 217 700.00
Суряк Іван 456 250.00	Зощак Михайло 212 80.15
Філіпс Іосиф 324 500.00	Ліота Анна 334 43.16
Камар Марія 57 500.00	Скоропад Василь 316 126.85
Савка Гелена 155 500.00	Ліпка Василь 241 229.34
Мороз М. Марія 281 500.00	Цюрик Юлія 321 254.67
Стеблінська Ма- 441 500.00	Пріш Іван 432 1,000.00
лала 441 500.00	Дудас Іосиф 379 250.00
Дудас Іван 204 500.00	Лузік Франк 276 500.00
Мек Дугал 292 250.00	Бурак Григорій 345 500.00
Левкович Стефан 59 250.00	Шлак Микола 469 500.00
Вороніч Степан 238 500.00	Явчинський Іван 174 500.00
Омелян 238 500.00	Донцов Теодор 114 250.00
Копчик Катерина 229 100.00	Павлушок Григорій 120 1,000.00
Фурдин Анна 50 1,000.00	Бойко Петро 114 1,000.00
Кульчицька Га- 112 200.00	Кукта Анна 125 1,000.00
льця 112 200.00	Вілик Марія 391 2,000.00
Шеліг Іван 128 1,000.00	Синт Сінтія-Анн 103 500.00
Савіт Андрій 385 250.00	Григорій Марія 464 500.00
Федір Іосиф 308 692.25	Лос Микола 397 1,000.00
Мазурчик Олек- 170 500.00	Стріпський Володимир 379 1,200.00
сандр 170 500.00	Смоль Іосиф 350 500.00
Нафус Іван 127 500.00	Воднарук Микола 367 500.00
Марків Микола 194 500.00	Воднарук Катерина 367 500.00
Войко Дмитро 224 500.00	Гуменюк Теодор 407 606.67
Симонія Марія 482 100.00	Лесанський Петро 308 250.00
Куземчук Марія 29 300.00	Ліпківський Михайло (Енд.) 96 1,000.00
Куземчук Марія 29 300.00	
Фененко Дмитро 31 500.00	
Кобель Михайло 379 500.00	
Влейк Дорота 150 500.00	

Разом Сирітський і Тростівський Фонди: \$ 78,639.14

Відсотки: \$ 85,181.15

На 31-го грудня 1972 р. остало в Сирітському Фонді: \$ 163,820.29

В Сирітському Фонді є депозитовані всі гроші з померлого фонду, що належать як допоміжні для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тих же грошей, але які продовжують тримати гроші від дитини, припадаючи виплати не настановили, заволоділи настановили, або не хотіли настановити опікунів до відібрання грошей, до яких вони управ- няються.

Посмертну допомогу з Сирітського Фонду виплачує-

Закінчення

Я почала цей звіт пригадувати давню правду про те, що «числа-гроші говорять». На закінчення хотіла б я це твердження доповнити нашим розумінням «мови чисел» і наших зобов'язань супроти всіх тих десятків тисяч наших членів, які повірили нам опіку їхнім майном. Думаю, що при всіх важливостях «мови чисел», нашим головним зобов'язанням є не тільки те, щоб за нас, «гроші говорили», але щоб вони дали нас, для всіх наших членів і нашої громади та нашого народу, відповідно, «працювали».

Скорим кроком зближалося до відзначення 80-ліття існування Українського Народного Союзу, найбільшої й найбагатшої української організації.

Переглядаючи старі річніки «Свободи», можна зауважити, що багато організації з часом позначили, промину- ли, хоч відгравали колись провідну роль в житті амери- канських українців. Залишилися активними тільки ті ор- ганізації, що не тільки збирали суспільні гроші, але й вили їх відповідно використати для культурного та багатобіч- ного розвитку та, як це сказано в нашому статуті, мате- ріального і духовного добробуту членів та громади. Через від- ле пов'язання фінансових справ із суспільно-культурними, чи політичними, ці організації забезпечили собі довге жи- ття та світлий розвиток. До таких організацій належить в першу чергу наша установа.

Успіх Українського Народного Союзу не є успіхом оди- ниці. Пригадуючи тільки суми зібраних в 1972 р. членсь- ких вкладок — \$ 2,868,000.00. За цією сумою криється де- сятки тисяч живих людей, які точно рік-річно виплачують їх, щоб забезпечити свою дружину, діти, чи рідню. За цією сумою стоїть також праця великого числа відділових уря- довців, а в першу чергу секретарів Відділів, які сумлінно й чесно їх збирали.

Успіх Українського Народного Союзу має дуже ши- роке й глибоке значення і вагість. Український Народний Союз не був, не є і не повинен стати виключно аскурацій- ною установою. Таких установ в Америці й Канаді є дуже багато, але дуже мало є таких, як наш УНСОЮЗ. Він дав почин усьому нашому організованому життю. Допомігав в організуванні громад, церков, шкіл. Він допоміг емігран- тах зберегти прадіду мову, звичаї, обичаї. УНСОЮЗ допома- гав і далі допомагає видавати щоденник «Свобода», ан- гломовний «Український Тижневик» і дитячий місячник «Веселка», щоб допомогти українській громаді зберегти свою свідомість та постійний духовний зв'язок з Україною. УНСОЮЗ несе в потрібну допомогу, бере активну участь в громадському житті, своїми публікаціями, включно з таки- ми, як коштовна англійська Енциклопедія Українознав- ства, поширює правду про Україну та причиняється до пере- моти цієї правди. УНСОЮЗ був і є душею і серцем для тих, що тісно й глибоко пов'язані з українськими почуттями.

Майно УНСОЮЗ, цей матеріальний здобуток, зібраний довголітньою, напруговою працею, не сміє тільки «гово- рити», він повинен головню «працювати». Це ще матиме й ту користь, що буде захоплено, щоб в нашій ряди виключи- лися тисячі молодих членів і щоб вони, як досі їх батьки, ста- ли ентузіастами Союзу і союзової праці й щоб розбудували його до ще більших висот.

Закінчуючи свій звіт п-ї У. Дячук поінформувала, що після перших чотирьох місяців цього року майно УНСОЮЗу переїшло суму 38,200,000.00 доларів.

Ствердивши, що закінчення другу точку програми, а саме звітання членів Головного Екзекутивного Коміте- ту, головний передік П. Лісгорі покликав до звітван- ня головного редактора Антона Драгана.

Звіт головного редактора Антон Драган

Завваживши, що звіт кожного часу головного редак- тора «Свободи» є найдовший з усіх, бо є надрукований на сторінках усіх чисел нашого видавничого журналу, ред. А. Драган сказав наступний звіт.

Цей 1973-й рік, в якому наша громада відзна- чає багатство різних ювіле- їв, зокрема 100-літній ювілей нашого заслуженого Науко- вого Товариства ім. Шевче- ка, згадує 40-річчя наро- довільної боротьби проти Ук- раїни та рад інших історич- них дат, можна б оправдан- о назвати і ювілейним роком публікації Українського На- родного Союзу. В цьому бо- році сповняється 80 років безперервного видання на- йстаршого сьогодні в світі, включно з Україною, щоден- ника «Свобода», 40 років пуб- лікації англійськомовного «Ук- раїнського Тижневика» та вже повних 20 років видання коштовного дитячого жур- налу-місячника «Веселка».

Проте, справа не в існуванні чи часі публікації. Як бо- кому діло до того, що хтось чи щось «існує» якесь біль- ше й менше «кругу» кількості років! Важливе, чи з то- го існування був якийсь пожиток, була якась користь для громади, народу і людського роду. Власне під цим кутом і в такому розумінні започаткував «Свободу» 80 років тому її основоположник і перший редактор о. Гри- горій Грушка, так почав покликатися в ініціативі д-ра Луки Мишуги та під редакцією покійного Степана Шу- мейка «Український Тижневик» і так, «заіснувала» 20 років тому під редакцією проф. Володимира Барагури на- ша «Веселка».

Історія частинно вже сказала і напевно ще скаже своє слово про ці наші публікації, а Ви, Головний Уряд Українського Народного Союзу, на цьому своєму річному зібранні найбільше покликани на те, щоб оцінити і ска- зати, чи ці публікації УНСОЮЗу: «Свобода», «Український Тижневик» і «Веселка» також у звітному 1972-му році були вірні ідеалам своїх основоположників та чи вони че- стно і сумлінно виконували своє головне завдання — служили нашім українській громаді, нашому українському народові і нашім українським справам. Не повинні реєстр і об- раз цієї служби — їх бо єдині можуть подати самі річні- ки наших періодиків — а тільки коротка й характерна- тика важливими справами є темою і завданням цього звіту.

В обороні народу і його прав

До найважливіших подій в нашому житті — і най- трагічніших — належить без сумніву започаткування вже в січні 1972-го року новий народолюбивий похід окупа- ційного комуністично-московського режиму в Україні проти ук- раїнської духовності, що проявлялось у нових пересліду- ваннях, терорі, арештах і пізніших судах та засадах ук- раїнських інтелектуалів. Вистачить перерахувати ми- нулі роки річниця наших періодиків, щоб переконатися, що вістки і повідомлення про цей новий нищівний похід ворога проти нашого народу з одного боку, а виснаження та коментарі до цих повідомлень з другого боку мали максимальну увагу нашої редакції. Рівночасно з цим «Свобода» та «Український Тижневик», продовжуючи свої найкращі традиції христосносних походів в обороні нашого народу та його прав, робили все можливе, як на сторін- ках наших видань, так і поза ними, щоб мобілізувати публіку опінію власного громадянства і світу та видва- гати ідеї і плани для цієї оборони, підтримуючи і попу- ляризуючи всі інші подібні почини, зокрема подивує- ння поставу та активність нашої молоді і студентства. Зга- даю, що для посилення цієї оборони нашого народу, на- ші публікації, за згодою і апбратом Головного Екзеку- тивного Комітету УНСОЮЗу, поклали також власну акцію, зв'язану з поважними фінансовими втратами.

Українські студії в Гарварді

Рівночасно із своїм христосносним походом в обороні українського народу та його прав і духовності перед на- пастями ворога-окупанта в Україні, «Свобода» і «Ук- раїнський Тижневик» в звітному часі віддали — в своїх можливостях — максимальну увагу та дали максималь- ну підтримку історичному почині нашої студентської молоді для встановлення, розвитку і завершення україн- ських студій в престижному Гарвардському університеті. Це бо ми вважали також нашою відповіддю на нові затії ворога в Україні. Роль видань УНСОЮЗу в цій акції, включно із щоденним «рахунком визн» у щоденник під час збірковій акції з кінцем звітнього року, мабуть не має собі рівної в нашім довгій та багатій в подібні акції історії, що ствердили також інші, включно з президентом Гарварду д-ром Дерекком Боком, який доручив, щоб ті чи- сла «Свободи» включили в університетський архів.

Події в Україні та українські студії в Гарварді пе- тільки дві головні справи, що їх наведено для харак- теристики публікацій УНСОЮЗу в звітному часі. Очевид- но, що всіляких інших справ ми масю в редакції безліч кожного дня, при чому кожна з них має великі «боки медалі», що їх треба добувати, без страху перед ніким і без ласки для нікого, розглядати не тільки під кутом їхньої питомої ваги, але й їх відношення та вартості до тієї нашої загальної справи, якій ми повинні служити.

Щоденник «Свобода»

Звітний 1972-й рік був останнім із майже двадцяти минулих років, в якому наша редакція працювала в та- кому самому складі — з малими тільки змінами, із таки- ми високої класу професіоналістами, як ред. Іван Кедри- н-Рудницький, ред. Богдан Кравців, літературознавець д-р Лука Луців, один з найбільш компетентних наших мово- і літературознавців ред. Вячеслав Давиденко. Дещо пізніше в склад редакції були включені ред. Леонід Полтава та, вкінці, пані Любова Колесенка. Членом нашої редакції, хо- ча не працює в її приміщеннях вважалося нашого феїде- тоніста ред. Івана Керницького — Ікери і хоча не формаль- но, але фактичний співредактор «Свободи» є наш за- ступник гол. передікна Вол. Сохан. Але вже в останніх роках було ясно, що цей найбільш компетентний склад редакції «Свободи» в її історії — за винятком таких світо- чів, як її основоположник о. Григорій Грушка, другий її редактор і перший літописець Американської України о. Нестор Дмитрів та, зокрема, д-р Лука Мишуга — не змо- же довго продовжуватися. Редактори також старіються і відходять. Тому то і одною з головних наших турбот в останніх роках було подбати про редакційний доріст та про заповнення такого майбутнього складу редакції, щоб вона могла продовжувати та розвивати її місію в нашім ор- ганізації і громад. З цієї метою — за Вашою згодою — були встановлені окремі стипендії для студентів журна- лістики. Коли ж попереднього року відійшов зі складу редакції д-р Лука Луців і коли вже на початку цього року зголосили свій відхід ред. Іван Кедрин-Рудницький та ред-

(Продовження на стор. 6-й)

ЛИСТА НЕВИПЛАЧЕНИХ ПОСМЕРТНИХ ДОПОМОГ НА ДЕНЬ 31 ГРУДНЯ 1972 РОКУ

Відд. смерті	Ім'я і прізвище	Місцевість	Сума	Причина невиконання
438 9/2-68	Кирило Хомчак	Істон, Па.	250.00	Вракує устанування спадкоємця
190 3/ -63	Роман Онішук	Піорія, Лл.	250.00	"
399 11/18-63	Іван Турчанович	Чикаго, Лл.	1,000.00	"
130 10/13-64	Микола Марків	Нью Йорк, Н. Й.	1,000.00	"
361 5/ -63	Осип Маланчук	Нью Йорк, Н. Й.	500.00	"
221 5/2-62	Селісета Савач- 500.00	"	"	"
364 9/ -64	Іван Степан	Чикаго, Лл.	500.00	"
330 11/24-65	Михайло 500.00	Клівленд, Огайо	"	"
371 1/ 5-66	Володимир 500.00	Пітл Фолс, Н. Й.	"	"
116 7/21-68	Дмитро Чорний	Ньюарк, Н. Дж.	500.00	В тоці перевірки
59 1/ 8-67	Микола Лотоцький	Трентон, Н. Дж.	500.00	Вракує устанування спадкоємця
428 3/ 5-67	Яків Третьяк	Віндхорст, Конн.	133.14	"
489 4/18-67	Олександр Войко	Канора, Онт.	200.00	"
182 7/ -67	Параскевія Дидик	Ричмонд Гл., Н. Й.	300.00	Правна перешкода
36 10/ -67	Анна Стадник	Клівтон, Н. Дж.	500.00	Вракує смертних документів
371 3/16-68	Петро Чижик	Рочестер, Н. Й.	500.00	устанування спадкоємця
76 3/10-68	Стефан Бурбела	Ньюарк, Н. Дж.	500.00	Вракує адреси спадкоємця
377 6/ 9-69	Анна Мазур	Крістофер, Лл.	1,000.00	смертних документів
67 7/9 -69	Іванко Дзидик	Сеймур, Конн.	500.00	"
361 1/ 7-70	Іван Вабія	Нью Йорк, Н. Й.	1,000.00	"
423 2/14-70	Константин 250.00	Чикаго, Лл.	"	"
288 4/18-70	Франц Медвідь	Філадельфія, Па.	500.00	"
361 6/ -70	Даніло Варан	Нью Йорк, Н. Й.	500.00	"
97 6/ -70	Анастасія Бродська	Нью Йорк, Н. Й.	500.00	"
292 1/22-69	Дмитро Радий	Дітройт, Мич.	500.00	"
283 7/ -70	Павло Пироган	Альбурн, Н. Й.	1,000.00	"
283 7/ -70	Павло Пироган	Альбурн, Н. Й.	1,000.00	"
204 7/29-70	Марія Ковалюк	Нью Йорк, Н. Й.	200.00	"
379 -69	Волод. Сосновський	Чикаго, Лл.	500.00	"
179 8/26-70	Микола Франц 1,000.00	Ст. Луїс, Мо.	"	"
32 12/ 1-70	Іван Роздольський	Філадельфія, Па.	1,000.00	"
319 1/ -71	Тілія Копик	Натіког, Па.	1,000.00	"

Звіт головного редактора Антон Драгана

(Продовження зі стор. 5-01)

Леонід Полтава, у складі редакції заїснувала криза, яку ми вже від років передбачали і про яку говорили та якою турбувалися. З наладнання відповідного і відповідального редакційного складу зв'язаний тепер цілий комплекс справ і його не легко розв'язати. Протягом останніх двох десятиріч нашою великою турботою і бажанням було поставити справу нашої редакції на якнайвищий професійний базис, маючи при цьому на увазі багато наших специфічних потреб і завдань. В додатку, з розвитком та далішим зриванням нашої громади, як і при наявних труднощах інших наших пресових органів, на нашу редакцію звалюється щораз більше завдань і обов'язків, виникає щораз більше потреб, та відповідальностей. Усі ці та ряд інших зв'язаних з цією проблемою можна розв'язати тільки при повному їх розумінні не тільки в сьогодиншій ситуації, але і в перспективі майбутнього.

Під цю пору ми є в процесі тієї розв'язки. Ред. Леонід Полтава уже відійшов — на власне бажання та з особистих причин — з днем 30-го квітня ц. р. Ред. Іван Кедрина-Рудницький зголосив свій відхід на еміграцію з кінцем червня, з тим, що вже з початком червня відіде, маючи право на відпустку.

Ми поділяли та масмо надію на заповнення опорожнених згаданими редакторами місць в редакційному складі, новими, молодшими, але — в нашій оцінці — повні кваліфікованими силами. Від перення минулого року в редакції працює на тимчасовій базі делегований до нас нашим Канадським Представництвом д-р Михайло Сосновський, очікуючи на пологдження своїх іміграційних справ, після чого він перейде на постійну працю, як повноправний і — додам — повновартісний член нашої редакції. Друга спроба нам не пощастила. Ми домовилися та поділяли про еміграційну візу для ред. Володимира Микіули з Англії, але він опісля, мабуть з родинних причин, не скористав з цієї можливості. Було ще декілька інших спроб заангажувати до нашої редакції молодшу кваліфіковану силу. Тепер у нас, від 7-го травня, працює на пробній базі колишній працівник редакції "Радіо Свобода" д-р Василь Тершаковець. Проте, справа повного і відповідного наладнання редакційного складу "Свободи" ще не цілком розв'язана, але масмо добрі вигляди та добру надію, що при Вашій допомозі та підтримці нам пощастить наладнати такий новий склад нашої редакції, що буде не тільки продовжувати нашу працю, але й розвивати її відповідно до збільшених потреб і завдань нашої установи та нашої громади, що дай Боже.

Рівночасно з проблемою змін в редакційному складі, виникли в новій ситуації і деякі проблеми з нашими кореспондентами і співробітниками. Це може звучати неймовірно, але наші виплати гонорарів кореспондентам в звітному 1972-му році були сумарично менші, від виплат 20 років тому, в 1952-му році, хоча тоді вже був чисельно такий самий склад редакції, як він був у звітному році. При цьому треба пам'ятати, що вартість долара двадцять років тому була куди більша, як сьогодні, отже взяти це під увагу, вартість наших виплат кореспондентам не тільки не збільшилася, але майже на половину зменшилася. Також і ця справа мусить бути наладнена, якщо ми хочемо вдержати наші публікації на відповідному рівні та відповідно до наших потреб і завдань.

Подібні проблеми існують також в редакціях нашого "Українського Тижневика" та дитячого місячника "Веселка". Зайти редакторів цих наших періодиків долучую до свого звіту.

REPORT BY ZENON SNYLYK EDITOR OF THE UKRAINIAN WEEKLY

Almost a year after his arrest in April of 1972, Ivan Dzyuba, possibly the best literary critic in contemporary Ukraine, was sentenced by a Soviet court in Kiev to five years of imprisonment.

Almost a year to the day since his detention in a Communist headshrinkers clinic — the ill-reputed Serbsky Institute near Moscow — Leonid Plushch, a brilliant Ukrainian mathematician, was tried in absentia by a Soviet court in Kiev and sentenced to indefinite confinement in a mental institution.

These are new names, though by now hardly unknown to our people in the West. The names of these two men and hundreds of others did not leave the pages of Svoboda and The Ukrainian Weekly, as well as other Ukrainian publications in the free world, for more than a year now, as we reported to our readers with painful exactitude the arrests, the trials, the inhuman verdicts in what is yet another dark period in the Ukrainian nation's history.

Since the first wave of arrests in January of 1972, not a week went by without some name extending the rota of new martyrs, mostly young men and women born and raised under the Communist system yet no longer able to bear the scourge of its oppressive stench. With almost agonizing repetition we have been reporting to our readers the plight and the suffering of these Ukrainians, made doubly painful by the mute indifference of the world around us.

We were splitting our headlines between reports of arrests in Ukraine and accounts of myriad protest actions launched immediately by our people here in sharp retort to the KGB-led wave of terror. Noteworthy in this reaction was the involvement of our young people who suddenly found a cause to which they could relate in the context of the here and now. It was as if the past ordeal of our people, told and retold in the rather caustic language of history, unraveled before their eyes as did the saga of courage, of unbending will, of undaunted spirit. They took to the streets to demonstrate against the violation of human and constitutional rights of our kin in Ukraine. In New York, in Washington, in Ottawa, in London, in Munich our people raised their voices in protest against the inhuman acts of a regime whose very presence in Ukraine is that of an occupying power sustained only by brute force.

As our people, led by youth, protested in the streets in actions that ranged from marches to blood donations, our central organizations have made representations at various levels, demanding intercession in behalf of the incarcerated Ukrainians. As in virtually every action before, the UNA — its leadership and its rank and file — has been prominently involved in this action, as befits the largest and strongest organization in the free world.

Moreover, it was the UNA and its publications which were in the forefront of what was a positive and lasting response of our community: the 1.8 million dollar endowment of three chairs of Ukrainian studies at Harvard University. In an unprecedented show of generosity, the Ukrainian community in the U.S. raised a total in excess of \$700,000 in less than ten months for this worthy project. The Svoboda daily's and The Weekly's countdowns, conducted in the best

tradition of crusading press, contributed in no small measure to the successful consummation of this endeavor.

In yet another action that was wholly in the spirit of fraternalism, humanity and compassion, the UNA was the first Ukrainian organization to extend a helping hand to flood victims in the environs of Wilkes-Barre, Pa., and Elmira, N.Y. Some \$15,000 in much needed cash — both from the Association's treasury and a relief fund established shortly after on-the-spot inspection by our supreme officers — were distributed to UNA families that suffered in this tragedy.

These were only some of the major developments that we dutifully reported to our readers in the course of the past year. Not a single aspect of our highly diverse and differentiated life was omitted despite obvious space and manpower shortages. As UNA's English language organ and by virtue of our organization's strong, often-decisive, involvement in the pursuits and activities of our community as a whole, UNA's affairs, functions, programs, as well as individual achievements of our members, are given priority in The Weekly. This is in line with the guiding principle that has become a standing policy with our publications: to serve our members, our community and our people.

As the life of our community is becoming increasingly differentiated, involving as it invariably does members of our Association, as the ranks of our professionals continue to grow, as developments in Ukraine are beginning to attract world-wide attention, as Ukraine herself is beginning to assume a position of importance in the east-west relations, greater demands are placed on our publications in terms of quantity and quality service. If our Soyuz and its publications are to maintain the position of leadership in our community, we must be prepared to meet these demands and respond in the spirit that has been the hallmark of our Association for nearly eight decades now. As we have stated in our past reports, the operation of The Ukrainian Weekly — now in its fortieth year of publication — as a one-man newspaper is outliving its feasibility.

There is no shortage of potentially good journalists among our young people. The UNA should be in the forefront of recruiting them and, through its publications, channel their talents to our scholarship and our community. UNA's own journalism scholarship program was a good start in that direction: to the now familiar byline of George Wirt, now in his third year of journalism studies on a UNA scholarship, last summer we added the byline of Halya Matkowsky, an equally talented journalism student at Syracuse University. We are hopeful of gaining more candidates capable of assuming the highly unique tasks of the Ukrainian journalistic profession and thus assure the continuity of our publications. This goes hand-in-hand with expansion, innovation and modernization. We cannot but hope for this as we see the skyward climb of the almost-completed 15-story building that will be our new headquarters. This bold project — yet another first for our people in the free world — has already enhanced the image of Soyuz among our fellow citizens. Its completion is bound to usher in a new phase in the life of our Association and our publications as well, a phase that we anticipate with a sense of challenge and excitement. And we are looking to our leadership to help bring that phase about.

In concluding this report, we wish to express our thanks to all supreme officers for their continued interest in and attention to our work and problems, and to extend our best wishes for a productive, meaningful and rewarding session.

ЗВІТ ПРОФ. ВОЛОДИМИРА БАРАГУРИ

"Веселка" увійшла в двадцятий рік видання і в хвилині, коли цей звіт буде прочитаний, появиться 225 і 226 число журналу (травень-червень).

У звітному періоді зайшла зміна в складі редакційної колегії. З поза-редакційних причин вибув із неї з першим січня 1973 р. редактор Богдан Гоповський. "Веселка" втратила також через відхід у вічність кількох своїх співробітників — Олену Цегельську, Данила Чайковського-Данського й Петра Шкурата. Всесвітні скількості співробітників авторів втримувалися в межах коло тридцяти й ілюстраторів коло п'ятнадцяти. Збільшилася скількість композиторів, поруч музичного консультанта проф. Осипа Залеського помічено в "Веселці" композиції Е. Мей, Де Він Марчак, Василя Овчаренка, Олега Стратичука, С. Яременка. Важливим надбанням є співпраця фахового перекладача нот Романа Лавровича, що поруч проф. О. Залеського з музичним дорадником "Веселки".

У звітному часі відзначено ювілейні дати Богдана Лепкого, Григорія Сковороди, а також дитячих письменників і співробітників "Веселки" Миколи Погінного, Осипа Залеського, Едварда Козака (ЕКО), Дмитра Нитченка-Чуба. Друкувалися такі важливі твори: "Пригоди Зайчика Побігачика" й "Лисичка Сестричка" Олександра Лотоцького-Білоусенка, (ілюстр. М. Михалевича), "Мишача війна" опера для лялькового театру Леоніда Полтави (муз. Олега Стратичука), "Казка про козу та вовка" В. Гренді-Донського (ілюстр. М. Манастирського), "Квіти кольорів Веселки" п'єса Г. Чорнобицької з музикою О. Залеського й ілюстраціями Н. Мриць.

Завважається збільшення зацікавлення журналом дітей, які присилають чимраз більше листів, дописів, віршів, оповідань та ілюстрацій, а навіть музичних композицій. Ці матеріали редакція радо вітає й використовує їх на шпальтах "Веселки" для стимулювання творчості юних талантів.

Літературно-мистецькі та дидактично-виховні принципи "Веселки" залишилися в основному такі самі, які були в момент оснування журналу. Журнал стоїть на загальноукраїнських позиціях, без групових, регіональних, чи відрозвинених упереджень. Головна ціль журналу — виховати українську дитину в диспосі до свідомого члена української національної спільноти, базуючи те виховання на перших українській національній культурі й традиції та згідно з українською національно-державницькою релігією. Вони базовані на принципах традиційної української моралі й релігійності.

Матеріали в "В" в більшості українознавчі з практичною метою зробити журнал допоміжною лектурою в школах, на курсах українознавства та в молодечих організаціях, у веденні їх виховно-навчальній програмі. З цього погляду журнал включав себе, як один із найважливіших засобів національного виховання української дитини й засоби у зосередженні зусиль інших виховних засобів, що працюють до тієї самої мети. Редакція доас про відповідний літературно-мистецький і виховно-навчальний та релігійно-моральний рівень матеріалів, публікованих на сторінках "Веселки". Окрему увагу присвячується чистоті української мови. "Веселка", як єдиний у диспосі загальнодитячий журнал, є платформою, на якій можуть виступати творчі сили наявних національно-українських письменників для дітей та молодих письменницьких адептів.

"Веселка" протиставляється тим журналам для українських дітей, які виходять на Рідних Землях змозженою українською мовою та тільки з назви є українські, чи радше "на українським мові". В тому лежить і політично-виховна роль "В".

Поруч творів наявних живучих українських письменників, "Веселка" передруковує кращі писання ранішних українських письменників для дітей та публікує рідкісні твори та видання, що вичерпані, чи недоступні. Передруковується також вартісний і цікавий матеріал, що були публіковані в ранішних рідниках "Веселки".

Останнім часом появилася про "Веселку" прихильна замітка виховної референтки Централі США Олени Климичин на сторінках "Нашого Життя". Авторка замітки підкреслює велику виховну й навчальну вартість матеріалів, друкованих у "Веселці" й ілюстрацій передових наших мистців і рекомендує використовувати журнал у дошкільних. В огляді дитячої преси на еміграції пера Ольги Сосенської в "Новому Світі" є відмічена "Веселка", а довідка про "Веселку" готується в "Азбуковнику" д-ра Богдана Романенчука.

Редактор "Веселки" Володимир Барагура має доповідь про дитячі видання й проблеми літератури для дітей на закритій виставці книжки Окружної Ради США в Нью Йорку. Доповідь публікується в "Нашому Житті", органі США. З нагоди видання ілюстрацій "Веселки" Галіни Мазепи-Коваль у Нью Йорку В. Барагура сказав слово про неї, як ілюстраторку видань для дітей українських і венесуельських. На вечорі 1-го Відділу США, присвяченому співробітництву "Веселки" Катерині Переліній редактор журналу сказав доповідь про її творчість для дітей.

Дальша доля й розвиток "Веселки" залежать від позитивної розв'язки таких проблем: (1) читачів передплатників, (2) ставлення до журналу батьків, учителів, виховників та всього українського громадянства, (3) співробітників — авторів, ілюстраторів і композиторів.

Редакція зі свого боку робить всі заходи й зусилля та докладас всі старання, щоб ці проблеми розв'язати позитивно й запевнити дальшу появу й відповідний рівень "Веселки", щоб вона могла виконати своє завдання й існує в процесі виховання молодого українського покоління. Стільки про "Український Тижневик" і "Веселку" їхні редактори Зенов Снялик та проф. Володимир Барагура.

АДМІНІСТРАЦІЯ, ДРУКАРНЯ

Загальний огляд Видавничого відділу УНСоюзу подає в своїм звіті наш головний передісник п. Й. Лисогір. Проте, праця редакції, адміністрації і друкарні до тієї міри заузбачується і до тієї міри взаємозалежні, що тільки повна гармонія праці та взаємне розуміння і порозуміння може забезпечити нормальне функціонування цілого видавництва. А тим, як в редакції поодинокі працівники адміністрації, яка також у звітному часі працювала під повні компетентним провідом пані Люби Липічак, та працівники нашої друкарні, які працюють під таким же компетентним провідом Анастасія Домарацького, оправданно можемо вважати також і нашими редакційними співробітниками. Очевидно, що трапляються труднощі і непорозуміння, але не уявляю собі кращої і пліднішої співпраці, яка існує між усіма відділами нашого видавництва, включно з книгарнею, якою відас наш чи не найбільш компетентний в такому ділі сеніор дир. Петро Пошток. Маю всі підстави для ствердження, що в видавництві УНСоюзу наразі ці можна б когось назвати "дубаєм". Усі, або щонайменше величезна більшість наших працівників це не тільки кваліфіковані фахівці в своїй праці, але і високоосвічені та віддані нашим ідеалам і нашій справі громадянства. Щорічні списки пожертв на всілякі цілі від наших працівників є тільки одним з багатьох підтверджень сказаного: УНСоюз має всі причини гордитись своїми працівниками.

Але, знову ж та сама проблема: люди не є вічні і ми зобов'язані подбати, щоб і в майбутніх звітках можна було ставити такі твердження. Думаю, що власне таким бажанням і далекозорістю була внісена Головним Урядом і підтверджена Конвенцією та Вами на попередніх річних нарадах резолюція інвестувати необхідні фонди в людей і машини, щоб видавництво могло успішно працювати.

СПРАВА ПЕРЕНОСУ ДО НОВИХ ПРИМІЩЕНЬ

Згадую окремо про справу перенесення видавництва до нових приміщень, бо з нею зв'язані також і можливості повного виконання деяких ухвал Головного Уряду. Наприклад, ми не могли виконати рішення, щоб об'єм щоденних збільшити до щонайменше шести сторінок кожного дня. Не зважаючи на необхідність додаткових редакційних і друкарських сил, виникла ще й технічна трудність: не масмо місця на нагромадження паперу.

Із перенесенням до нових приміщень зв'язане до деякої міри й виконання інших рекомендацій, зокрема виконання рекомендації, щоб "видавати, або причинитись до видання журналу" для нашої молоді.

Коли мова про саме перенесення, сьогодні ми вже маємо не тільки з'ясування, але й сконкретизовану думку щодо нового устаткування та відповідного достосування і перевишколу наявних та заангажування нових сил.

ДОДАТКИ І СТОРІНКИ

Практично ми масмо три періоди — щоденник, тижневик і місячник, але коли хто загляне до опублікованого в 1972-му році Українським Музеєм-Архівом у Клівленді "Бібліографічного покажчика української преси поза межами України", той знайде, що УНСоюз, крім названих періодиків, публікує ще аж 14 різних інших "додавань" та "сторінок", зокрема вже знову періодичну "Платуну УНС" та сторінки для молодечих організацій; "Грибуну СУМА, ОДУМ, ТУСМ", "Зарева" та ін., до яких у звітному часі долучилися ще сторінки "Голос Актора" та "До добра і краси" — сторінка української кооперативної думки.

КНИЖКОВІ ВИДАННЯ

З уваги на перевантаження друкарні всілякими більше чи менше нагальними роботами, як і з уваги на заляпаність перенесення до інших приміщень, ми не могли розвинути наших книжкових публікацій до такої міри, як було б потрібно і ми бажали б. Але, також і ця справа не була замедлена. Крім календаря УНС, що здобув собі вже загальне призначення, під нашою фірмою появилася деякі приватні публікації, як також уже в найближчих — можна б сказати — днях піде на пресу книжка-збірник: "Лука Мишута, його життя і творчість". Можливо, що це перед перенесенням до нових приміщень пощастить нам опублікувати заляпану вже давно книжку про минуле і сучасне "Свободи", як також у найближчому часі вже буде видана до друкарського складу більша праця-репортаж відомого нашого письменника Уласа Самчука: "Союз Незнаних — епос українства в Америці". Ця велика книга була написана з нагоди 75-річчя УНСоюзу і появиться тепер з нагоди його 80-ліття.

КУЛЬТУРНА КОМІСІЯ

Члени Головного Екзекутивного Комітету та всі редактори становлять разом Культурну Комісію УНС, яка має б мати загальний нагляд над книжковими публіка-

ціями та загальною культурною активністю в УНСоюзі, включно із такими щорічними активностями, як українсько-знавчі курси і дитячі табори та щотижневі культурні імпрезі під час вакаційного сезону на Союзівці. До Культурної Комісії належить також очолюваний головним радником проф. Миколом Куропасем Виховно-Дослідний Комітет. Комісія і Комітет, як такі, у звітному часі не проявили більшої активності, хоча затружені в Головний Канцелярій та в редакції й члени кожночно в потребі нараджувались та спільно планували.

НАШІ ПРОБЛЕМИ

При інійшій нагоді вже була згадка, що ми в нашому видавництві, зокрема в редакції, масмо тих проблем стільки, скільки є днів в році та годин праці кожного дня. "Свобода" і "Український Тижневик" є офіційними органами Українського Народного Союзу, але вони є різночасно і речниками нашої громади та нашого народу і належать до тієї пресої, "четвертої домени", що грає рішальну роль в модерному суспільстві та його розвитку. Це Тома Джефферсон свого часу заявив, що коли б він мав рішення про те, чи ми масмо мати уряд без преси, чи пресу без уряду, то він ані хвилини не вагався б, щоб вибрати без преси — пресу без уряду. В наших теперішніх обставинах УНСоюз одиницький — і підкреслюю це: одиницький — що може і має засоби, як і велику традицію, щоб не тільки вдержати, але ще даліше розбудувати цю нашу "четверту домину".

Крім згаданих уже наших проблем з наладнанням відповідного і кваліфікованого редакційного складу, нашою найбільшою проблемою є — до речі вирішене вже Головним Урядом — збільшення об'єму "Свободи" та "Українського Тижневика". Ви є між народами не вагаєтесь безліч усіляких нарікань і докорів на те, що "Свобода" не друкує надісланих матеріалів, друкує їх з великим опізненням тощо. Інша справа, що не всі надіслані матеріали надіються до друку, але також правдою є, що ми не масмо можливості використати також і чимало добрих і вартісних матеріалів.

Про проблеми із самими матеріалами, із постійними натисками, часом навіть і погрозами, постійними претензіями, що друкувати і що не друкувати вже навіть не говорю, бо це наш редакційний "хліб насущний".

ЗАКІНЧЕННЯ

У цьому звіті була згадка про одного з батьків цієї країни та його одинокі преси. Ця преса, її роль, вартість і значення в суспільному житті була зокрема предметом багатьох виступів і коментарів та навіть судових рішень у звітному часі, хочби у зв'язку з відомою справою Пентантонських документів і вже в цьому році із т. зв. втергейтської афери. Справа ясна: преса не тільки реєструє й інформую про події, але й їх сприяє та унаправлює. Цікаво висловився про це свого часу Герберт Брокер, редактор гартфордського "Кірант", який ствердив, що "у З'єднаних Штатах Америки є не тільки три складові частини крайового уряду — законодавча, судова і езекутивна — про які ми вчилися в школі. Ще бо є окрема і неопісля, але есеціальна четверта. Це преса, засіб інформації, але обов'язком давати громадянству образ дійсності. Без цього прийнята трилогія Конгресу, Президента і Суду не могла б функціонувати..."

Ми могли б це із ще більшою точністю віднести до нашої вільної громади та до нашої преси, яка в наших обставинах є майже виключним засобом інформації та порозуміння. Якщо ми хочемо жити, як спільнота, розвиватись, творити і бути "частиною множества", з якою рухаються, ми повинні і мусимо за всяку ціну не тільки зберегти, але і дивигнутися на нові вершини нашої преси. Головний Уряд УНСоюзу має в цьому рішальне слово й історичну відповідальність.

(Продовження буде)

В Україні родючий

СЛ. П. МИСТЕЦЬ-МАЛЯР МИКОЛА ЧУЛАСЬКИЙ

На дверях ньюйоркського Літературно-Мистецького Клубу оголошення: "Виставка образів мистця-малювача Миколи Чуласького".

Незнайоме ім'я. Перша думка: "мабуть, модерніст якийсь". І нерішучий крок назад. Потім — крок вперед. Чим я ризикую?

Коло входу, за столиком сива людина з білим, втомленим обличчям. Знайомлюся з мистцем. Виявляється, земляк, киянин. Розбалакався. Згадуємо Київ, університет, де вчився маюстром, київські наддніпровські парки, зелену молодість. Він розповідає, як у 1937-му році йому довелося потрапити в пазурі НКВД і відбутися 5 років каторги на Сибіру. Теплі і тяжкі спогади...

Хочаючи зворушення, відходжу від співбесіди, о, чудо! — опиняюся серед української природи, такої милої і такої далекої. Стіни залі обшпановані кількома десятками першаків, знайомих до сліз близьких. Наша Київщина, а може Полтавщина, Харківщина? Можливо, але це неважно! Отакий гайок і озерце у Кончії Заспі під Києвом, а ця річка нагадує село Лозове-ньки під Харковом, де тече така сама річка, як ця, на картині. А ось картина, що зветься "Паска мого діда". Така самісна паска була й у діда мого чоловіка, там вдома.

Очі розбігаються, хочеться придбати всі ці милі серцю картини, щоб у тебе в хаті розгостилася Україна. Вибраю одну — "Світ вечірній". Берег тихої річки з маленьким човником, прип'ятим до палі, рожево-доголяє вечір.

Я передаю маюстром збірочку своїх поезій, він намалював і подарував мені картину, навіяну одним із моїх віршів. Вона називається "Соняшники", як і вірш. Помер мистець. Роки звання на Сибіру і 20-літня тяжка фізична праця тут, в Америці (він працював в "дженітором" у будинку, населеному переважно муринами і пурторіканцями) зробили свою убивчу роботу, позбавили його здоров'я. Розраду він знаходив у малюванні, цілком присвяченому коханій батьківщині.

Не мені судити творчість Миколи Чуласького, для цього є критики-фахівці. Можливо, що вона не до впадіння тим, хто йде модерними шляхами в образотворчому мистецтві. Але той, у кого в серці ще живе Україна, напевно дивитимся на його картини з глибоким зворушенням.

Хай же не буде йому тяжко чужа земля!

Алла Косовська

УКРАЇНСКА СВИТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

100